

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2024

Chișinău

privind aprobarea Normelor minime de hrană, de substituire a produselor alimentare și asigurare cu obiecte de igienă de primă necesitate a persoanelor aflate în instituțiile penitenciare

În temeiul art. 228 din Codul de executare nr. 443/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214-220, art. 704), cu modificările ulterioare și pct. 473 din Statutul executării pedepsei de către condamnați aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583/2006 (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 91-94, art. 676), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

- 1) Normele minime de hrană și de substituire a unor produse alimentare cu altele pentru persoanele aflate în instituțiile penitenciare, conform anexei nr. 1;
- 2) Normele de asigurare a deținuților cu obiecte de igienă de primă necesitate, conform anexei nr. 2.

2. Se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 609/2006 privind normele minime de alimentare zilnică și obiecte de toaletă și menaj ale deținuților (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 102-105, art. 765).

3. În scopul diversificării rației alimentare, Administrația Națională a Penitenciarelor va elabora recomandări de meniuri pentru persoanele aflate în instituțiile penitenciare, în limita normelor zilnice de hrană aprobate.

4. Prezenta hotărâre intră în vigoare la 1 ianuarie 2025.

Prim-ministru

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Ministrul sănătății

Ministrul finanțelor

NORMELE
minime de hrană și de substituire a unor produse alimentare cu altele pentru
persoanele aflate în instituțiile penitenciare

Capitolul I
Dispoziții generale

1. Prezentele reglementări statuează structura normelor minime de hrană destinate persoanelor aflate în instituțiile penitenciare, regulile generale de aplicare a acestora, precum și opțiunile de substituire a unor produse alimentare cu altele.

2. Normele minime de hrană și de substituire a unor produse cu altele se aplică în privința persoanelor arestate preventiv, condamnate la pedeapsa închisorii sau detențiunii pe viață, față de care s-a dispus sancțiunea arestului contravențional, femeilor deținute, copiilor femeilor deținute aflați în instituțiile penitenciare în grija mamelor până la împlinirea vârstei de 3 ani.

3. Organizarea alimentării persoanelor aflate în instituțiile penitenciare se reglementează prin ordin al ministrului justiției.

4. Alimentarea persoanelor aflate în instituțiile penitenciare se face prin alocare de hrană preparată sau care nu necesită preparare termică, în baza normelor de hranăspecifice, și cu încadrarea în baremul caloric (valoarea energetică, kcal) minim al fiecăreinorme de hrană în parte.

5. Structura normelor de hrană și plafoanele calorice pe categorii de persoane cuprinde:

- 1) Norma de hrană nr. 1A - minimă generală pentru deținuți;
- 2) Norma de hrană nr. 1AB - supliment pentru munci ușoare și medii;
- 3) Norma de hrană nr. 1AC - supliment pentru munci grele;
- 4) Norma de hrană nr. 2A - pentru deținutele gravide și mamele care alăptează;
- 5) Norma de hrană nr. 2B - pentru copiii cu vârsta de 0-5 luni aflați în grija mamelor deținute;
- 6) Norma de hrană nr. 2C - pentru copiii cu vârsta de 6-12 luni, care se află împreună cu mamele deținute;
- 7) Norma de hrană nr. 2D - pentru copiii cu vârsta de 1-3 ani inclusiv, care se află împreună cu mamele lor deținute;
- 8) Norma de hrană nr. 3 - pentru deținuții minori și tineri;

- 9) Norma de hrană nr. 4A - pentru deținuții bolnavi;
 - 10) Norma de hrană nr. 4B - pentru deținuții bolnavi de tuberculoză și imuno-compromiși;
 - 11) Norma de hrană nr. 4AC - supliment pentru deținuții cu distrofie;
 - 12) Norma de hrană nr. 5 - de asigurare a deținuților cu rație rece în timpul escortării;
 - 13) Norma de hrană nr. 6 - de substituire a unor produse alimentare prin altele.
6. Norma de hrană se stabilește în concordanță cu nevoile nutritive și energetice ale fiecărei categorii de persoane, în funcție de efortul depus, vârstă și starea de sănătate.
7. Produsele alimentare care presupun pierderi la prelucrarea primară și termică se planifică după masa brută, care corespunde normelor de subzistență.
8. La prepararea hranei se respectă valoarea nutrițională și energetică, kcal a alimentelor din structura normelor de hrană conform anexei nr. 1.
9. Produsele din aceeași categorie sau substituentul acestora, se pot combina astfel încât să se păstreze necesarul zilnic de calorii și nutrienți pentru fiecare categorie de persoane deținute, în limita cantităților de produse alocate săptămânal.
10. Prepararea hranei se asigură în blocul alimentar al instituției penitenciare. Organizarea și funcționarea blocurilor alimentare se reglementează prin ordin al ministrului justiției.
11. În cazuri temeinic justificate, serviciul de preparare a hranei poate fi externalizat.
12. Prin cazuri temeinic justificate se înțeleg, în special, următoarele situații:
- 1) blocul alimentar își întrerupe activitatea pentru efectuarea unor lucrări de reparații sau investiții capitale, nefiind rațională ca hrana să fie furnizată de către o altă instituție din sistemul administrației penitenciare;
 - 2) în cadrul unor proiecte-pilot, în funcție de existența resurselor financiare corespunzătoare;
 - 3) în cazul apariției unor circumstanțe excepționale.
13. Externalizarea serviciilor de preparare a hranei se aprobă prin ordinul ministrului justiției și se efectuează în conformitate cu prevederile actelor normative ce reglementează achizițiile publice și cu dispozițiile prezentelor norme.
14. Spațiile, bunurile și utilitățile aferente preparării hranei deținuților, aflate în proprietatea statului (administrarea Ministerului Justiției), se pot da în locațiune sau pune la dispoziția titularilor contractelor de externalizare, în limita normelor interne de înzestrare, întreținere și consum, pe perioada derulării contractului. Obligația de întreținere și reparare a spațiilor, bunurilor și a utilităților puse la dispoziție, revine în sarcina titularilor contractelor de externalizare a serviciului de preparare a hranei.
15. Se interzice utilizarea bunurilor prevăzute la pct. 14 în alte scopuri decât pentru

alimentarea deținuților.

16. Pentru situații neprevăzute, instituțiile penitenciare pot constitui un stoc de rezervă din produse alimentare cu termen lung de păstrare, în modul prevăzut prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. Situațiile neprevăzute nu trebuie să constituie consecința acțiunilor iresponsabile ale personalului instituțiilor penitenciare.

17. Aprovizionarea cu produse alimentare destinate pentru prepararea hranei deținuților în perioada sezonului rece, se poate face în cantitățile necesare până la noua recoltă, fără a depăși nevoile de consum pentru un an. Lista produselor și perioada de consum sunt prevăzute în anexa nr. 2. Aprovizionarea cu cartofi de toamnă și ceapă uscată se asigură pentru întreaga perioadă indicată, dacă instituțiile penitenciare dețin spații de depozitare adecvate care să permită conservarea corespunzătoare a produselor până la sfârșitul acestei perioade, în vederea preîntâmpinării perisabilității acestora.

18. Deținuții au dreptul, simultan, la o singură normă de hrană și un singur supliment de hrană, cu următoarele excepții:

1) suplimentul pentru zile festive care se acordă complementar normei de bază și eventual suplimentului aferent;

2) normele de hrană nr. 1AB și 1AC care se acordă deținuților care prestează activități de muncă (ușoare, medii sau grele) sau în condiții nefavorabile.

19. În situația în care deținuții prestează activități productive în condiții de temperatură joasă (sub 5⁰ C), pot primi 0,5 l ceai fierbinte, de persoană. Din punct de vedere caloric, zahărul aferent acestei cantități de ceai se asigură prin diminuarea corespunzătoare a altui produs din norma de hrană la care au fost alocați.

20. Substituirile de produse în cadrul normelor de hrană se efectuează în conformitate cu Normele de substituire a unor produse alimentare prin altele (Norma de hrană nr. 6). Alte substituiri impuse și neprevăzute se vor efectua la echivalent valoric, urmărindu-se încadrarea în baremul caloric minim al normelor de hrană.

21. Baremul caloric zilnic efectiv realizat al fiecărei norme de hrană poate oscila pe parcursul unei luni calendaristice, în limita a 25% din baremul caloric minim aferent unei zile, astfel încât la sfârșitul lunii baremul caloric mediu realizat să se încadreze în baremul caloric minim al normelor de hrană la care este alocat.

Capitolul II

Alocarea la norma de hrană

22. Alocarea la hrană se efectuează în baza tabelelor de repartizare a alimentelor, care conțin repartizarea zilnică a efectivelor de deținuți pe fiecare normă de hrană în parte.

23. Deținuții planificați pentru transfer între instituțiile penitenciare sau pentru escortare la sediile instanțelor de judecată, se alocă la norma de hrană nr. 5 (hrană rece),

în funcție de perioada necesară transferului/escortării, ținând cont de starea de sănătate și a convingerilor religioase.

24. Deținuții aflați în refuz de hrană se alocă zilnic la norma de hrană potrivit categoriei din care fac parte. Administrația locului de deținere, prin subdiviziunea de resort, are obligația de a oferi hrana, corespunzător programului de servire a mesei, iar deținuții aflați în refuz de hrană pot primi sau refuza hrana în continuare.

25. În cazul în care deținuții solicită mâncare de post (sau alte restricții religioase), administrația locului de deținere asigură meniuri corespunzătoare în limita spectrului de produse alimentare incluse în respectiva norma de hrană, dacă prepararea, transportul și distribuirea separată a hranei, nu va afecta alimentarea populației generale a penitenciarului.

26. Alocarea la regim alimentar cu mâncare de post (sau alte restricții religioase), se face pe baza solicitării scrise adresate în prealabil directorului instituției penitenciare.

27. Regim alimentar de post se poate asigura prin eliminarea din structura normelor de hrană a alimentelor de origine animală: carne, slănină, subproduse sau preparate din carne, grăsimi, ouă, lapte etc. și înlocuirea acestora cu produse adecvate meniul de post.

28. Dispozițiile pct. 27 se aplică corespunzător și în alte cazuri în care sunt prevăzute restricții alimentare pe baza convingerilor religioase. În asemenea cazuri, în limita posibilităților existente, rația de carne de porc se poate substitui cu carne de oaie, pasăre, vită etc., în echivalentul cantitativ prevăzut în norma de substituție a unor produse alimentare prin altele (Norma de hrană nr. 6).

29. Prin posibilități existente se înțelege:

- 1) existența stocurilor de produse alimentare necesare substituirilor;
- 2) existența resurselor financiare necesare achiziționării produselor alimentare de substituție (carne de oaie, vită, pasăre, pește etc.);
- 3) capacitatea blocului alimentar pentru prepararea, distribuția și servirea separată a hranei.

30. Alocarea persoanelor la regimuri alimentare corespunzătoare restricțiilor religioase se efectuează în baza declarației date la momentul plasării în instituția penitenciară și/sau pe parcursul executării pedepsei, prin aderarea liber consimțită și dovedită printr-o declarație pe propria răspundere.

31. În cazul aparținătorilor unor religii și culte religioase recunoscute pe teritoriul Republicii Moldova, cu particularități de preparare a hranei, inclusiv de sacrificare a animalelor din care se prepară hrana, și care reclamă condiții speciale pentru servire, veselă specifică, condiții deosebite de păstrare a alimentelor înainte și în timpul preparării efective a hranei, administrația locului de deținere asigură, în limita posibilităților, respectarea specificului de aprovizionare, depozitare, preparare și servire a hranei, astfel

încât meniurile să se încadreze în baremurile calorice minime ale normelor de hrană. Dacă nu există posibilitatea asigurării parțiale sau totale a condițiilor de mai sus, administrația locului de deținere are obligația de a asigura hrănirea acestei categorii de persoane prin alocarea acestora la o normă de hrană în structura căreia se regăsesc alimente care nu sunt interzise de religia sau cultul respectiv.

32. În cazul deținuților diagnosticați cu afecțiuni de sănătate, persoana responsabilă din serviciul medical stabilește regimul alimentar specific, pentru fiecare caz în parte, în conformitate cu meniurile zilnice recomandate în diferite afecțiuni medicale elaborate de către Administrația Națională a Penitenciarelor în baza sistemului de „diete standard”, coordonate cu Ministerul Sănătății și Agenția Națională de Sănătate Publică, ținând cont și de indicațiile specifice ale normei de hrană nr. 4A.

33. Instituția penitenciară poate asigura meniuri corespunzătoare, în limita spectrului de produse alimentare aflate în stoc, în cazul solicitărilor adresate în scris privind regimul de alimentare vegetarian/vegan. Dispozițiile pct. 27 se aplică în mod corespunzător.

Capitolul III

Structura normelor minime de hrană pentru persoanele aflate în instituțiile penitenciare

Secțiunea 1

Norma de hrană nr. 1A – minimă generală pentru deținuți

34. Norma minimă generală de hrană se acordă tuturor persoanelor deținute majore, cu excepțiile prevăzute de prezentele Norme.

35. În cazul în care se solicită regim alimentar de post, vegan sau vegetarian ori reieșind din particularitățile religiei sau confesiunii la care este adept, asigurarea hranei se face cu respectare prevederilor capitolului II, cu încadrarea în valoarea energetică minimă și maximă a normei.

36. În cazul preparării hranei pentru aceste categorii de persoane, rațiile produselor alimentare pot fi modificate în funcție de structura meniurilor care se prepară, cu încadrarea în baremul caloric minim al normei de hrană.

37. Structura normei minime generale de hrană include următoarele produse alimentare și cantități zilnice (produs brut):

Nr. crt.	Denumirea produselor	Cantitatea g/ml
1.	Pâine din făină de grâu de calitate întâi în amestec cu calitate a doua sau cu făină de secară	400

2.	Făină de grâu de calitate a doua	10
3.	Crupe	91
4.	Paste făinoase simple	25
5.	Cartofi	444
6.	Mazăre boabe uscate	50
7.	Carne de porc semigrasă	59
8.	Carne de pasăre (eviscerată)	26,6
9.	Pește (eviscerat, fără cap)	70
10.	Ouă de găină (buc.)	0,25 (un ou la patru zile)
11.	Lapte	100
12.	Varză proaspătă (în perioada de vară-toamnă)	144
13.	Varză murată (în perioada de iarnă-primăvară)	100
14.	Legume proaspete (în perioada de vară-toamnă)	54
15.	Legume conservate (în perioada de iarnă-primăvară)	50
16.	Legume rădăcinoase	120
17.	Pastă de tomate	5
18.	Verdețuri	5
19.	Ceapă	58,5
20.	Usturoi	4,7
21.	Fructe proaspete	80
22.	Magiun	50
23.	Ulei vegetal	35
24.	Zahăr	20
25.	Ceai	1
26.	Sare alimentară iodată	5
27.	Unt	15
28.	Condimente	1
Valoarea energetică, kcal/zi		2630

Secțiunea a 2-a

Norma de hrană nr. 1AB – supliment pentru munci ușoare și medii

38. Norma de hrană nr. 1AB prevede un supliment de alimente și se acordă deținuților încadrați la munci ușoare și medii, pentru perioada efectiv prestată.

39. Această normă nu se acordă în zilele de întrerupere scurtă a muncii (1 – 3 zile) așa cum este cazul repaosului săptămânal, zilele de sărbătoare nelucrătoare sau când deținuții nu sunt scoși la muncă din cauza intemperiilor sau a unor situații excepționale.

40. Suplimentul pentru munci ușoare și medii cuprinde următoarele produse și cantități zilnice (produs brut):

Nr. crt.	Denumirea produselor	Cantitate (g/ml)
1.	Pâine din făină de grâu de calitate întâi în amestec cu calitate a doua sau cu făină de secară	150
2.	Paste făinoase simple	30
3.	Carne de porc semigrasă	23,5
4.	Carne de vită	21
5.	Mazăre boabe uscate	10
6.	Magiun	40
7.	Unt	6
8.	Ulei vegetal	6
Valoarea energetică, kcal/zi		660

Secțiunea a 3-a

Norma de hrană nr. 1AC – supliment pentru munci grele

41. Norma de hrană nr. 1AC prevede un supliment de alimente și se acordă deținuților încadrați la munci grele, pentru perioada efectiv prestată.

42. Această normă nu se acordă în zilele de întrerupere scurtă a muncii (1 – 3 zile) așa cum este cazul repaosului săptămânal, zilele de sărbătoare nelucrătoare sau când deținuții nu sunt scoși la muncă din cauza intemperiilor sau a unor situații excepționale.

43. Suplimentul pentru munci grele cuprinde următoarele produse și cantități zilnice (produs brut):

Nr. crt.	Denumirea produselor	Cantitate (g/ml)
1.	Pâine din făină de grâu de calitate întâi în amestec cu calitate a doua sau cu făină de secară	160
2.	Paste făinoase simple	30
3.	Carne de porc semigrasă	47
4.	Carne de vită	42
5.	Mazăre boabe uscate	20
6.	Magiun	30
7.	Unt	10
8.	Ulei vegetal	10
9.	Zahăr	15
Valoarea energetică, kcal/zi		900

Secțiunea a 4-a

Norma de hrană nr. 2A – pentru deținutele gravide și mamele care alăptează

44. Norma de hrană 2A se acordă femeilor gravide indiferent de termenul de gestație, femeilor care au născut și alăptează copilul indiferent de vârsta acestuia sau care au născut și nu alăptează copilul pe perioada a 6 luni de la naștere.

45. Structura normei de hrană nr. 2A cuprinde următoarele produse și cantități zilnice (produs brut):

Nr. crt.	Denumirea produselor	Cantitate (g/ml)
1.	Pâine din făină de grâu de calitate întâi în amestec cu calitate a doua sau cu făină de secară	350
2.	Făină de grâu de calitate a doua	15
3.	Crupe	50
4.	Paste făinoase simple	10
5.	Covrigi simpli	50
6.	Cartofi	347
7.	Mazăre boabe uscate	20
8.	Carne de porc semigrasă	47
9.	Carne de vită	28,2
10.	Carne de pasăre (eviscerată)	26,6
11.	Pește (eviscerat, fără cap)	60
12.	Ouă de găină (buc.)	1
13.	Lapte	150
14.	Chefir	100
15.	Brânză de vaci	20
16.	Varză proaspătă	180
17.	Legume proaspete (în perioada de vară-toamnă)	107,5
18.	Legume conservate (în perioada de iarnă-primăvară)	80
19.	Legume rădăcinoase	120
20.	Pastă de tomate	5
21.	Verdețuri	5
22.	Ceapă	50
23.	Usturoi	4
24.	Fructe proaspete	250
25.	Ulei vegetal	20
26.	Unt	35
27.	Smântână	20
28.	Zahăr	20
29.	Ceai	1
30.	Sare iodată	5
31.	Condimente	1

Secțiunea a 5-a
Norma de hrană nr. 2B – pentru copiii cu vârsta de 0-5 luni
aflați în grija mamelor deținute

46. Norma de hrană nr. 2B se acordă copiilor în vârstă de 0-5 luni, care se află împreună cu mamele lor în locurile de detenție.

47. Alimentația acestora se face sub supravegherea și îndrumarea medicului instituției penitenciare sau a unui medic de familie. La recomandarea medicului și la necesitate, copilul poate fi alimentat combinat cu formulă sau doar cu formulă. În aceste cazuri se va identifica împreună cu medicul cea mai potrivită formulă pentru fiecare copil.

48. Structura normei de hrană nr. 2B cuprinde lapte praf în următoarea cantitate și valoare energetică:

Denumirea produselor	Cantitatea zilnică, ml/zi (produs gata pentru consum)	Valoare energetică, kcal/100 ml	Proteine, g/100 ml	Lipide, g/100 ml	Glucide, g/100 ml	inclusiv lactoză, g/100 ml
Lapte praf (formule de început)	1600	60,0	1,8	4,0	9,0	4,5
Valoarea energetică, kcal/zi						960

Secțiunea a 6-a
Norma de hrană nr. 2C – pentru copiii cu vârsta de 6-12 luni,
care se află împreună cu mamele deținute

49. Norma de hrană nr. 2C se acordă copiilor în vârstă de 6-12 luni, care se află împreună cu mamele lor în locurile de detenție.

50. În cazul prescrierii meniurilor dietetice de către medic, rațiile alimentare conform prezentei norme pot fi eliminate parțial sau integral ori majorate, cu încadrarea în baremul caloric minim al normei. Rația de carne de vită se poate substitui numai prin carne de pasăre

51. Structura normei de hrană nr. 2C cuprinde următoarele produse și cantități zilnice (produs brut):

Nr. crt.	Denumirea produselor	Cantitate (g/ml)
1.	Paste făinoase simple	25
2.	Biscuiți fără adaos de zahăr	50
3.	Orez	40
4.	Lapte praf (formule de continuare)	70
5.	Iaurt	100
6.	Brânză de vaci	70
7.	Ouă de găină (buc.)	0,25 (un ou la patru zile)
8.	Carne de vită	64,5
9.	Cartofi	128
10.	Morcovi	120
11.	Fructe proaspete	112
12.	Ulei vegetal	6
13.	Unt	10
14.	Zahăr	25
15.	Magiun	10
Valoarea energetică, kcal/zi		1300

Secțiunea a 7-a

Norma de hrană nr. 2D – pentru copiii cu vârsta de 1-3 ani inclusiv, care se află împreună cu mamele lor deținute

52. Norma de hrană nr. 2D se acordă copiilor în vârstă de 1-3 ani, care se află împreună cu mamele lor în locurile de detenție.

53. În cazul prescrierii meniurilor dietetice de către medic, rațiile alimentare conform prezentei norme pot fi eliminate parțial sau integral ori majorate, cu încadrarea în baremul caloric minim al normei.

54. Structura normei de hrană nr. 2D cuprinde următoarele produse și cantități zilnice (produs brut):

Nr. crt.	Denumirea produselor	Cantitate (g/ml)
1.	Pâine din făină de grâu de calitate întâia	80
2.	Pâine din făină de secară	30
3.	Făină de grâu de calitate întâia	15
4.	Paste făinoase simple	15
5.	Biscuiți fără adaos de zahăr	40
6.	Crupe	50

7.	Mazăre boabe uscată	5
8.	Lapte	200
9.	Iaurt	50
10.	Brânză de vaci	20
11.	Ouă de găină (buc.)	0,25 (un ou la patru zile)
12.	Carne de pasăre	40
13.	Carne de vită	25,8
14.	Pește (eviscerat, fără cap)	40
15.	Cartofi	153,6
16.	Varză proaspătă	120
17.	Legume proaspete	96,3
18.	Legume rădăcinoase	96
19.	Verdețuri	5
20.	Ceapă	34,8
21.	Fruite proaspete	112
22.	Magiun	20
23.	Ulei vegetal	15
24.	Unt	20
25.	Smântână	10
26.	Zahăr	20
27.	Ceai din plante	2
28.	Sare iodată	1,4
29.	Condimente	1
Valoarea energetică, kcal/zi		1400

Secțiunea a 8-a

Norma de hrană nr. 3 – pentru deținuții minori și tineri

55. Norma de hrană nr. 3 se acordă persoanelor deținute minore și tinere (până la vârsta de 21 de ani inclusiv).

56. În cazul în care se solicită regim alimentar de post, vegan sau vegetarian ori reieșind din particularitățile religiei sau confesiunii la care este adept, asigurarea hranei se face cu respectare prevederilor capitolul II, cu încadrarea în valoarea energetică minimă și maximă a normei.

57. În cazul preparării hranei pentru aceste categorii de persoane, rațiile produselor alimentare pot fi modificate în funcție de structura meniurilor care se prepară, cu încadrarea în baremul caloric minim al normei de hrană.

58. Structura normei de hrană nr. 3 cuprinde următoarele produse alimentare și cantități zilnice (produs brut):

Nr. crt.	Denumirea produselor	Cantitate (g/ml)
1.	Pâine din făină de grâu de calitate întâi în amestec cu calitate a doua sau cu făină de secară	400
2.	Făină de grâu de calitate a doua	30
3.	Crupe	60
4.	Paste făinoase simple	30
5.	Covrigi simpli	50
6.	Brânză de vaci	20
7.	Cartofi	512
8.	Mazăre boabe uscate	25
9.	Carne de porc semigrasă	46
10.	Carne de pasăre (eviscerată)	26,6
11.	Pește (eviscerat, fără cap)	70
12.	Ouă de găină (buc.)	0,25 (un ou la patru zile)
13.	Lapte	100
14.	Chefir	100
15.	Varză proaspătă (în perioada de vară-toamnă)	180
16.	Varză murată (în perioada de iarnă-primăvară)	125
17.	Legume proaspete (în perioada de vară-toamnă)	107
18.	Legume conservate (în perioada de iarnă-primăvară)	80
19.	Legume rădăcinoase	120
20.	Pastă de tomate	10
21.	Verdețuri	5
22.	Ceapă	29
23.	Usturoi	5
24.	Fructe proaspete	160
25.	Magiun	40
26.	Ulei vegetal	25
27.	Unt	30
28.	Zahăr	30
29.	Ceai	1
30.	Sare iodată	5
31.	Condimente	1
Valoarea energetică, kcal/zi		2940

Secțiunea a 9-a
Norma de hrană nr. 4A – pentru deținuții bolnavi

59. Norma de hrană nr. 4A se acordă deținuților diagnosticați cu afecțiuni acute sau

cronice și cărora le-au fost prescrise de medic recomandări privind regimul alimentar diferențiat adaptat nevoilor de sănătate.

60. Pentru prepararea diferitelor regimuri alimentare, la recomandarea medicului, rațiile din normă pot fi diminuate, eliminate, majorate sau introduse produse alimentare noi, cu încadrarea în baremul caloric minim al normei.

61. Alimentele incluse în regimul alimentar sunt preparate doar prin fierbere, coacere sau înăbușire.

62. În prescrierea diferitelor regimuri alimentare trebuie să se țină cont de posibilitățile reale în fiecare instituție penitenciară, și anume:

- 1) existența stocurilor de produse alimentare pentru prepararea diferitelor meniuri;
- 2) existența resurselor financiare necesare achiziționării produselor alimentare noi;
- 3) capacitatea blocului alimentar pentru prepararea, distribuirea și servirea separată a acestor regimuri.

63. În funcție de aprecierea medicului instituției penitenciare, deținuții care suferă de obezitate se pot alocă la un regim hipocaloric (deficit de 300-500 kcal din valoarea energetică zilnică calculată în funcție de munca fizică exercitată), dar echilibrat din punct de vedere nutritiv. În cazul refuzului regimului hipocaloric, deținutul semnează o declarație în acest sens și se alocă la norma de hrană nr. 4A.

64. Refuzul deținutului de a accepta regimul alimentar prescris de medic, reieșind din particularitățile de sănătate, se exprimă în scris. În acest caz, alimentarea deținutului se face conform normei de hrană nr. 1A.

65. Regimurile alimentare prescrise, reieșind din specificul afecțiunii medicale, precum și recomandărilor de meniuri conform sistemului de „diete standard”, se reglementează prin Ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

66. În situația în care regimurile alimentare nu recomandă folosirea rației de sare în prepararea meniurilor, aceasta se elimină.

67. Deținuții care necesită diferite regimuri alimentare, nu au voie să cumpere de la magazinul instituției penitenciare alimente care nu sunt indicate în respectivele regimuri. Medicul instituției stabilește lista alimentelor interzise spre consum pentru fiecare caz în parte.

68. În cazul în care se solicită regim alimentar de post, vegan sau vegetarian ori reieșind din particularitățile religiei sau confesiunii la care este adept, asigurarea hranei se face cu respectare prevederilor capitolului II, cu încadrarea în valoarea energetică minimă și maximă a normei.

69. Structura normei de hrană nr. 4A cuprinde următoarele produse alimentare și cantități zilnice (produs brut):

Nr. crt.	Denumirea produselor	Cantitate (g/ml)
1.	Pâine din făină de grâu de calitate întâi în amestec cu calitate a doua sau cu făină de secară	350
2.	Făină de grâu de calitate întâia	10
3.	Crupe	95
4.	Paste făinoase simple	10
5.	Covrigi simpli	35
6.	Cartofi	448
7.	Amidon de cartofi	5
8.	Carne de porc semigrasă	34,5
9.	Carne de vită	38,7
10.	Carne de pasăre (eviscerată)	26,6
11.	Pește (eviscerat, fără cap)	60
12.	Ouă de găină (buc.)	1
13.	Lapte	200
14.	Chefir	100
15.	Brânză de vaci	25
16.	Varză proaspătă	120
17.	Legume proaspete (în perioada de vară-toamnă)	107
18.	Legume conservate (în perioada de iarnă-primăvară)	80
19.	Legume rădăcinoase	168
20.	Pastă de tomate	10
21.	Verdețuri	15
22.	Ceapă	69
23.	Fructe proaspete	112
24.	Magiun	30
25.	Ulei vegetal	15
26.	Unt	30
27.	Zahăr	20
28.	Ceai	1
29.	Sare iodată	5
30.	Condimente	1
Valoarea energetică, kcal/zi		2630

Secțiunea a 10-a

Norma de hrană nr. 4B – pentru deținuții bolnavi de tuberculoză și imuno-compromiși

70. Norma de hrană nr. 4B se acordă persoanelor deținute bolnavi de tuberculoză și imuno-compromiși.

71. Structura normei de hrană nr. 4B cuprinde următoarele produse alimentare și cantități zilnice (produs brut):

Nr. crt.	Denumirea produselor	Cantitate (g/ml)
1.	Pâine din făină de grâu de calitate întâi în amestec cu calitate a doua sau cu făină de secară	400
2.	Făină de grâu de calitate a doua	10
3.	Crupe	90
4.	Paste făinoase simple	30
5.	Covrigi simpli	40
6.	Cartofi	640
7.	Mazăre boabe uscate	50
8.	Carne de porc semigrasă	57,5
9.	Carne de pasăre (eviscerată)	40
10.	Pește (eviscerat, fără cap)	80
11.	Ouă de găină (buc.)	0,25 (un ou la patru zile)
12.	Lapte	300
13.	Chefir	100
14.	Brânză de vaci	20
15.	Brânză de oi/vacă (telemea)	10
16.	Varză proaspătă	300
17.	Varză murată	100
18.	Legume proaspete (în perioada de vară-toamnă)	107
19.	Legume conservate (în perioada de iarnă-primăvară)	80
20.	Legume rădăcinoase	120
21.	Pastă de tomate	5
22.	Verdețuri	5
23.	Ceapă	58
24.	Usturoi	5
25.	Fructe proaspete	112
26.	Magiun	40
27.	Ulei vegetal	25
28.	Unt	40
29.	Zahăr	40
30.	Ceai	1
31.	Sare iodată	5
32.	Condimente	1
Valoarea energetică, kcal/zi		3420

Secțiunea a 11-a

Norma de hrană nr. 4AC – supliment pentru deținuții cu distrofie

72. Norma de hrană nr. 4AC se acordă persoanelor deținute diagnosticate cu distrofie (distrofice).

73. Suplimentul pentru persoanele deținute diagnosticate cu distrofie (distrofice), cuprinde următoarele produse și cantități zilnice (produs brut):

Nr. crt.	Denumirea produselor	Cantitate (g/ml)
1.	Făină de grâu de calitate întâia	5
2.	Covrigi simpli	30
3.	Carne de porc semigrasă	69
4.	Carne de pasăre (eviscerată)	40
5.	Brânză de vaci (telemea)	30
6.	Orez	20
7.	Legume proaspete	107
8.	Legume rădăcinoase	72
9.	Magiun	30
10.	Zahăr	20
Valoarea energetică, kcal/zi		600

Secțiunea a 12-a

Norma de hrană nr. 5 – de asigurare a deținuților cu rație rece în timpul escortării

74. Norma de hrană nr. 5 se acordă persoanelor deținute în următoarele situații:

- 1) din motive obiective și argumentate nu poate fi preparată hrana caldă;
- 2) transfer între instituțiile penitenciare;
- 3) escortarea la sediul instanțelor de judecată, în funcție de perioada necesară prezentării sau alte cazuri.

75. Alimentarea deținuților cu norma de hrană nr. 5 poate fi utilizată pe o perioadă de maxim 5 zile consecutiv.

76. Alocarea la norma de hrană nr. 5 a deținuților adepți care respectă restricțiile religioase specifice, se poate realiza prin eliminarea produselor neindicate de respectivele restricții și substituirea lor – în limita posibilităților și care pot fi consumate ca hrană rece, cu încadrarea în baremul caloric minim al normei. În cazul în care nu se pot efectua substituirile respective, alocarea la această normă se face cu încadrarea în valoarea energetică zilnică a normei.

77. Deținuții diagnosticați cu diabet zaharat pot fi alocați la această normă de hrană, folosind produsele alimentare indicate pentru acest tip de afecțiune și care pot fi consumate

ca hrană rece, cu încadrarea în valoarea energetică zilnică a normei.

78. Deținuții care beneficiază de regim alimentar de tip vegetarian/vegan, se pot aloca la această normă de hrană folosind produsele alimentare indicate și care pot fi consumate ca hrană rece, cu încadrarea în valoarea energetică zilnică a normei.

79. Structura normei de hrană nr. 5 cuprinde următoarele produse alimentare și cantități zilnice (produs brut):

Nr. crt.	Denumirea produselor	Cantitate (g/ml)
A. Rația generală		
1.	Pâine din făină de grâu de calitate întâi în amestec cu calitate a doua sau cu făină de secară	350
2.	Biscuiți	160
3.	Produse din carne	150
4.	Ouă de găină (buc.)	1
5.	Brânză de vaci (telemea) sau cașcaval	20
6.	Unt	15
7.	Slănină sărată sau afumată	20
Valoarea energetică, kcal/zi		2200
B. Rația pentru minori		
8.	Pâine din făină de grâu de calitate întâi în amestec cu calitate a doua	400
9.	Biscuiți fără adaos de zahăr	160
10.	Produse din carne	150
11.	Unt	30
12.	Brânză de vaci (telemea) sau cașcaval	70
13.	Ouă de găină (buc.)	1
Valoarea energetică, kcal/zi		2400

Secțiunea a 13-a

Norma de hrană nr. 6 – de substituire a unor produse alimentare prin altele

80. Norma de hrană nr. 6 – de substituire a produselor alimentare prin altele se aplică în oricare din următoarele situații, luate separat sau cumulate, indiferent de ordine:

- 1) când produsele agroalimentare prevăzute de normele de hrană lipsesc temporar sau parțial;
- 2) pentru realizarea unor meniuri variate, chiar dacă produsele de bază din norme sunt asigurate;
- 3) pentru realizarea unor meniuri dietetice, conform prescripțiilor medicale.

81. La substituirea pâinii cu făină de porumb (mălai), pentru fiecare kilogram de făină de porumb se distribuie câte 25 grame de sare în plus față de rația prevăzută de normă.

82. În cazul substituirilor la echivalent valoric se respectă încadrarea în baremul

caloric minim al normei respective.

83. Substituirile se realizează în funcție de valoarea calorică individuală a organelor de porc și de vită.

84. În cazul când se folosește margarină dietetică (vegetală) sau pateu de ficat vegetal se ține cont de valoarea calorică specifică, inscripționată pe fiecare produs în parte.

85. Se utilizează următoarele substituiți de produse zilnice (produs brut):

Nr. crt.	Denumirea produsului care se substituie	Cantitatea, g/ml	Denumirea produsului cu care se substituie	Cantitatea (g/ml)
1.	Amidon de cartofi	100	Amidon de porumb	86
			Cartofi	384
2.	Biscuiți	100	Covrigi simpli	96
			Halva	79
			Magiun	495
			Pâine din făină de grâu de calitate superioară	174
			Pâine din făină de grâu de calitate întâia	180
3.	Brânză de vacă/oi în saramură (telemea)	100	Brânză proaspătă de vaci	154
			Brânză topită	96
			Cașcaval	69
			Iaurt	433
			Lapte de vacă	578
			Lapte praf	55
			Ouă de găină (buc.)	3 și 1/3
			Pateu de ficat	77
			Produse din carne (mezeluri fierte)	101
4.	Brânză proaspătă de vaci	100	Brânză de vacă/oi în saramură (telemea)	65
			Brânză topită	63
			Cașcaval	45
			Iaurt	282
			Lapte de vacă	376
			Ouă de găină (buc.)	2
5.	Carne de pasăre	100	Carne de porc (slabă)	107
			Carne de vită (slabă)	124
			Organe comestibile de porc:	
			Ficat	139
			Inimă	150
			Limbă	73
			Rinichi	164

Nr. crt.	Denumirea produsului care se substituie	Cantitatea, g/ml	Denumirea produsului cu care se substituie	Cantitatea (g/ml)
			Organe comestibile de vită:	
			Ficat	119
			Inimă	157
			Limbă	87
			Rinichi	176
			Pește afumat	100
			Pește proaspăt sau congelat	176
			Pește sărat	104
6.	Carne de porc semigrasă	100	Brânză de vacă/oi în saramură (telemea)	84
			Brânză proaspătă de vaci	129
			Brânză topită	81
			Cașcaval	58
			Carne de oaie (semigrasă)	95
			Carne de pasăre	144
			Carne de vită (semigrasă)	119
			Lapte de vacă	483
			Lapte praf	46
			Organe comestibile de porc:	
			Ficat	199
			Inimă	215
			Limbă	105
			Rinichi	236
			Organe comestibile de vită:	
			Ficat	171
			Inimă	226
			Limbă	126
			Rinichi	253
			Ouă (buc.)	2 și 3/4
			Pește proaspăt sau congelat	253
			Pește afumat	144
			Pește sărat	150
			Produse din carne (mezeluri fierte)	85
7.	Carne de vită (semigrasă)	100	Carne de oaie (semigrasă)	79
			Carne de porc (semigrasă)	83
			Carne de porc (slabă)	129
			Carne de pasăre	120

Nr. crt.	Denumirea produsului care se substituie	Cantitatea, g/ml	Denumirea produsului cu care se substituie	Cantitatea (g/ml)
			Conserve din carne de porc în suc propriu	52
			Conserve din carne de vită în suc propriu	85
			Conserve din pește în ulei	78
			Conserve din pește în sos de tomate	113
			Organe comestibile de porc:	
			Ficat	167
			Inimă	187
			Limbă	87
			Rinichi	197
			Organe comestibile de vită:	
			Ficat	143
			Inimă	189
			Limbă	105
			Rinichi	211
			Pește afumat	120
			Pește proaspăt sau congelat	211
			Pește sărat	125
			Produse din carne (mezeluri fierte)	71
8.	Cartofi	100	Cartofi deshidratați	25
			Crupe	24
			Conserve de legume în apă sau suc de roșii	350
			Conserve de legume în ulei	93
			Fasole boabe	26
			Fulgi de cartofi	23
			Legume proaspete	285
			Mazăre boabe uscate	25
			Năut	21
			Paste făinoase simple	23
			Varză murată	335
			Varză proaspătă	275
9.	Ceapă	100	Conserve de legume în apă sau suc de roșii	195
			Ceapă deshidratată	16
			Legume proaspete	159

Nr. crt.	Denumirea produsului care se substituie	Cantitatea, g/ml	Denumirea produsului cu care se substituie	Cantitatea (g/ml)
			Usturoi	29
10.	Ceai	100	Cafea instant	250
			Cacao-praf	250
11.	Chefir	100	Brânză proaspătă de vaci	31
			Brânză de vacă/oi în saramură (telemea)	20
			Brânză topită	20
			Iaurt	88
			Lapte de vacă	118
			Lapte praf	11
12.	Covrigi simpli	100	Biscuiți	104
			Halva	82
			Magiun	513
			Pâine din făină de grâu de calitate superioară	181
			Pâine din făină de grâu de calitate întâia	186
13.	Crupe	100	Paste făinoase simple	95
			Paste făinoase cu ou	93
			Cartofi	409
14.	Făină de grâu de calitate întâia	100	Făină de porumb (mălai)	94
			Făină de grâu de calitate a doua	102
			Crupe	104
			Paste făinoase simple	99
			Paste făinoase cu ou	97
15.	Făină de grâu de calitate a doua	100	Făină de grâu de calitate întâia	98
16.	Fructe proaspete	100	Fructe uscate	17
			Gem	17
			Magiun	56
			Sirop de fructe	16
			Suc natural de fructe	98
17.	Iaurt	100	Brânză proaspătă de vaci	36
			Brânză de vacă/oi în saramură (telemea)	23
			Brânză topită	22
			Chefir	113
			Lapte de vacă	133

Nr. crt.	Denumirea produsului care se substituie	Cantitatea, g/ml	Denumirea produsului cu care se substituie	Cantitatea (g/ml)
			Lapte praf	13
18.	Lapte	100	Brânză de vacă/oi în saramură (telemea)	17
			Brânză topită	17
			Cașcaval	12
			Chefir	85
			Iaurt	75
			Lapte praf	9
			Ouă (buc.)	1/2
			Smântână	38
19.	Legume proaspete	100	Cartofi	35
			Cartofi deshidratați	9
			Conserve de legume în apă sau suc de roșii	123
			Legume murate	142
			Legume rădăcinoase deshidratate	10
			Legume rădăcinoase	66
			Varză proaspătă	96
20.	Legume rădăcinoase	100	Cartofi	53
			Cartofi deshidratați	13
			Conserve de legume în apă sau suc de roșii	186
			Legume proaspete	152
			Legume rădăcinoase deshidratate	15
21.	Magiun	100	Fructe proaspete	178
			Fructe uscate	30
			Gem	30
22.	Mazăre boabe uscate	100	Cartofi	394
			Cartofi deshidratați	96
			Crupe	96
			Fasole boabe	102
			Năut	83
			Paste făinoase simple	91
23.	Ouă de găină (buc.)	1	Brânză de vacă/oi în saramură (telemea)	15
			Carne de porc (semigrasă)	18
			Carne de porc (slabă)	28

Nr. crt.	Denumirea produsului care se substituie	Cantitatea, g/ml	Denumirea produsului cu care se substituie	Cantitatea (g/ml)
			Carne de vită (semigrasă)	22
			Carne de vită (slabă)	32
			Carne de pasăre	26
			Conserve din pește în ulei	17
			Conserve din pește în sos de tomate	24
			Pateu de ficat	13
			Praf de ouă	7
			Produse din carne (mezeluri fierte)	15
24.	Pastă de tomate	100	Conserve de legume în suc de roșii	436
			Piure de tomate	152
			Suc de tomate	533
			Roșii/tomate	400
25.	Paste făinoase simple (fără ou)	100	Cartofi	432
			Cartofi deshidratați	108
			Crupe	106
			Fasole uscată boabe	112
			Mazăre boabe uscate	110
			Paste făinoase cu ou	99
26.	Pește (proaspăt/congelat)		Carne de pasăre	57
			Carne de vită (slabă)	70
			Conserve de pește în ulei	37
			Conserve de pește în sos de tomate	53
			Ouă de găină (buc.)	2 și 1/5
27.	Pâine din făină de grâu de calitate întâia în amestec cu calitatea a doua sau cu făină de secară	100	Cartofi	294
			Crupe	72
			Făină de porumb	65
			Paste făinoase simple	68
			Pâine din făină de grâu de calitate superioară	97
			Pâine din făină de grâu de calitate întâia	96
			Pâine din făină de grâu de calitate a doua	99
			Pâine din făină de secară	119
28.	Pâine din făină de grâu de	100	Pâine din făină de grâu de	103

Nr. crt.	Denumirea produsului care se substituie	Cantitatea, g/ml	Denumirea produsului cu care se substituie	Cantitatea (g/ml)
	calitatea întâia		calitatea a doua	
29.	Pâine din făină de seară	100	Pâine din făină de grâu de calitate a doua	83
30.	Produse din carne (mezeluri fierte)	100	Brânză de vacă/oi în saramură (telemea)	99
			Carne de porc (semigrasă)	118
			Carne de porc (slabă)	182
			Carne de vită (semigrasă)	142
			Carne de vită (slabă)	211
			Cașcaval topit	95
			Conserve din carne de vită în suc propriu	120
			Conserve din carne de porc în suc propriu	74
			Conserve din pește în ulei	111
			Conserve din pește în sos de tomate	160
31.	Slănină sărată sau afumată	100	Brânză de vacă/oi în saramură (telemea)	314
			Margarină	150
			Produse din carne (mezeluri fierte)	318
			Ulei vegetal	91
			Untură de porc	91
32.	Smântână	100	Iaurt	198
33.	Ulei vegetal	100	Margarină	165
			Slănină (proaspătă, sărată sau afumată)	110
			Untură de porc	100
34.	Unt	100	Margarină	104
			Slănină (proaspătă, sărată sau afumată)	69
			Ulei vegetal	63
			Untură de porc	63
35.	Usturoi	100	Ceapă	347
			Legume proaspete	552
36.	Varză proaspătă	100	Cartofi	36
			Cartofi deshidratați	9

Nr. crt.	Denumirea produsului care se substituie	Cantitatea, g/ml	Denumirea produsului cu care se substituie	Cantitatea (g/ml)
			Conserve din legume în apă sau suc de roșii	127
			Fasole uscată boabe	9
			Legume proaspete	104
			Mazăre boabe uscată	9
			Varză murată	122
37.	Varză murată	100	Cartofi	30
			Cartofi deshidratați	7
			Conserve din legume în apă și bulion	105
			Fasole uscată boabe	8
			Legume deshidratate	8
			Mazăre boabe uscată	8
			Varză proaspătă	82
38.	Verdețuri proaspete	100	Verdețuri deshidratate	16
39.	Zahăr	100	Bomboane (caramele)	104
			Dulceață	151
			Gem	145
			Halva	77

TABEL
privind valoarea nutrițională și energetică a alimentelor
(la 100 g/ml de produs)

Nr. crt.	Denumirea produsului	Valoarea energetică, kcal	Proteine, g	Lipide, g	Glucide, g
1.	Amidon de cartofi	296	0,1	-	79,6
2.	Amidon de porumb	343	1,0	0,6	83,5
3.	Biscuiți	406	7,4	10,0	76,2
4.	Bomboane (caramele)	384	-	-	95,8
5.	Brânză proaspătă de vaci	169	18,0	9,0	3,0
6.	Brânză de vacă/oi în saramură (telemea)	260	17,9	20,1	-
7.	Brânză topită	270	23,0	19,0	-
8.	Cafea instant	-	-	-	-
9.	Carne de oaie (semigrasă)	230	17,0	17,2	-
10.	Carne de oaie (slabă)	119	20,0	4,0	-
11.	Carne de pasăre	151	21,4	6,7	0,4
12.	Carne de porc (semigrasă)	217	19,0	15,0	-
13.	Carne de porc (slabă)	141	20,1	6,3	-
14.	Carne de vită (semigrasă)	182	20,0	10,7	-
15.	Carne de vită (slabă)	122	21,1	3,8	-
16.	Cartofi	77	2,0	0,4	16,3
17.	Cartofi deshidratați	317	6,6	0,3	71,6
18.	Cașcaval	375	23,7	30,4	-
19.	Ceai	-	-	-	-
20.	Ceapă	43	1,7	-	9,5
21.	Ceapă deshidratată	273	16,0	2,8	47,8
22.	Chefir	53	2,9	3,2	4,0
23.	Condimente	-	-	-	-
24.	Conserve de legume în apă sau suc de roșii	22	1,2	-	4,5
25.	Conserve de legume în ulei	83	2,4	5,0	7,4
26.	Conserve de pește în ulei	232	22,0	15,9	-
27.	Conserve de pește în sos de tomate	161	14,8	8,3	7,3
28.	Conserve din carne de porc în suc propriu	349	14,9	32,2	0,2
29.	Conserve din carne de vită în	214	15,4	16,9	-

Nr. crt.	Denumirea produsului	Valoarea energetică, kcal	Proteine, g	Lipide, g	Glucide, g
	suc propriu				
30.	Covrigi simpli	421	9,2	11,0	70,6
31.	Crupe	315	9,3	1,1	66,9
32.	Dulceață	265	0,4	0,3	68,2
33.	Fasole uscată boabe	309	22,3	1,7	54,5
34.	Făină de grâu de calitate întâia	329	11,1	1,5	67,8
35.	Făină de grâu de calitate a doua	328	11,7	1,8	70,8
36.	Făină de porumb (mălai)	350	7,0	1,0	78,0
37.	Fructe proaspete	46	0,4	-	11,3
38.	Fructe uscate	273	3,2	-	68,0
39.	Fulgi de cartofi	328	5,6	-	81,5
40.	Gem	276	0,5	-	71,6
41.	Halva	516	11,6	29,7	41,5
42.	Iaurt	60	3,1	3,5	-
43.	Lapte	44	3,0	1,5	4,5
44.	Lapte praf	475	25,6	25,0	39,4
45.	Legume proaspete	27	0,6	0,3	5,7
46.	Legume rădăcinoase	41	1,5	0,1	9,0
47.	Legume rădăcinoase deshidratate	275	13,0	1,5	54,6
48.	Legume murate	19	2,8	-	1,3
49.	Magiun	82	0,6	0,2	19,0
50.	Margarină	545	0,5	60,0	-
51.	Mazăre boabe uscate	303	23,0	1,2	53,3
52.	Morcovi	33	1,3	0,1	7,0
53.	Năut	364	19,3	6,0	60,7
54.	Organe comestibile de porc:				
1)	Inimă	101	16,2	4,0	2,6
2)	Ficat	109	18,8	3,8	4,7
3)	Limbă	208	15,9	16,0	2,1
4)	Rinichi	92	15,0	3,6	2,7
55.	Organe comestibile de vită:				
1)	Inimă	96	16,0	3,5	2,0
2)	Ficat	127	17,9	3,7	5,3
3)	Limbă	173	16,0	12,1	2,2
4)	Rinichi	86	15,2	2,8	1,9
56.	Orez	323	7,0	0,6	77,3
57.	Ouă de găină (buc.)	78,5	6,4	5,8	0,4
58.	Pastă de tomate	96	4,8	-	18,9
59.	Paste făinoase simple	333	10,7	1,3	74,2
60.	Paste făinoase cu ou	338	11,3	1,9	73,4

Nr. crt.	Denumirea produsului	Valoarea energetică, kcal	Proteine, g	Lipide, g	Glucide, g
61.	Pate de ficat	301	11,6	23,1	3,4
62.	Pâine din făină de grâu de calitate întâia în amestec cu calitate a doua sau cu făină de seară	226	8,1	1,2	48,3
63.	Pâine din făină de grâu de calitate superioară	233	7,6	0,6	52,3
64.	Pâine din făină de grâu de calitate întâia	226	7,6	0,9	49,7
65.	Pâine din făină de seară	190	6,5	1,0	40,1
66.	Pește afumat	151	23,4	6,4	-
67.	Pește (proaspăt/congelat)	86	16,6	2,2	-
68.	Pește sărat	145	17,0	8,5	-
69.	Piure de tomate	63	3,6	-	11,8
70.	Praf de ouă	542	45,0	37,3	7,1
71.	Produse din carne (mezeluri fierte)	257	12,8	22,2	1,5
72.	Sare alimentară iodată	-	-	-	-
73.	Sirop de fructe	290	0,1	0,1	72,0
74.	Slănină (proaspătă, sărată sau afumată)	816	1,4	90,0	-
75.	Smântână	119	2,7	10,0	3,9
76.	Suc de tomate	18	1,0	-	3,3
77.	Suc natural de fructe	47	0,5	-	11,7
78.	Tomate	24	1,1	0,2	3,8
79.	Ulei vegetal	899	-	99,9	-
80.	Untură de porc	896	-	99,6	-
81.	Usturoi	149	6,5	0,5	29,9
82.	Unt	566	1,3	61,5	1,7
83.	Varză proaspătă	28	1,8	-	5,4
84.	Varză murată	23	1,8	0,1	3,0
85.	Verdețuri	45	1,5	-	11,0
86.	Verdețuri deshidratate	276	22,4	4,4	51,7
87.	Zahăr	399	-	-	99,8

TABEL
privind perioadele de consum a produselor pentru perioada toamnă-iarnă

Nr. crt.	Denumirea produselor	Perioada de consum	Numărul de zile în cadrul unui an
1.	Cartofi de toamnă	01 octombrie – 31 mai	243
2.	Ceapă uscată	01 septembrie – 30 aprilie	242
3.	Conserve de legume în apă sau bulion)	01 noiembrie – 30 septembrie	365
4.	Rădăcinoase	01 noiembrie – 31 mai	212
5.	Murături	01 noiembrie – 31 mai	212
6.	Varză murată	01 noiembrie – 31 mai	212
7.	Pastă de tomate	01 octombrie – 30 septembrie	365
8.	Fasole uscată	01 noiembrie – 31 octombrie	365

NOTĂ:

1. Produsele care au perioada de consum mai mică de un an, pot fi consumate și în afara perioadelor de consum, dacă condițiile climaterice au favorizat, fie apariția timpurie, fie prelungirea duratei de recoltare.

2. La darea în consum a produselor cuprinse în prezentul tabel se va ține seama inclusiv de substituirile pentru diversificarea meniurilor, care pot influența perioadele de consum (exemplu: legumele proaspete se pot substitui, pentru variație, cu conserve de legume în apă și bulion, în orice perioadă a anului).

3. La prepararea murăturilor, suplimentar se utilizează sare gemă.

NORMELE

de asigurare a deținuților cu obiecte de igienă de primă necesitate

1. Prezentele norme stabilesc asortimentul obiectelor de igienă de primă necesitate asigurate persoanelor aflate în instituțiile penitenciare, cantitatea și durata de folosire, periodicitatea și modalitatea de distribuire a acestora.

2. Normele referitoare la obiectele de igienă de primă necesitate cuprind cantități adecvate ce pot fi distribuite deținuților.

3. În cazuri de risc epidemiologic sau când starea igienico-sanitară o impune, în baza notei argumentate a medicului instituției, directorul instituției penitenciare, poate aproba depășirea cantităților prevăzute de normă.

4. Obiectele de igienă de primă necesitate se distribuie de instituția penitenciară care asigură detenția persoanei.

5. Obiectele de igienă de primă necesitate se distribuie în perioada 10-15 a lunii în curs. Deținuților plasați în detenție li se distribuie obiectele de igienă de primă necesitate la momentul admiterii.

6. Obiectele de igienă de primă necesitate se distribuie în bază tabelului nominal de evidență, fiecărui deținut de persoana responsabilă desemnată în acest sens. Ulterior primirii obiectelor, deținutul semnează în tabelul de evidență.

7. Se interzice, în calitate de măsură de constrângere, privarea și restricția de obiecte de igienă de primă necesitate convenite deținutului conform prezentelor Norme.

8. Refuzul deținutului privind primirea obiectelor de igienă de primă necesitate se exprimă în scris.

9. Obiectele de igienă de primă necesitate rămase nedistribuite ca urmare a refuzului primirii constituie stoc în gestiune și se distribuie în cadrul drepturilor, în următoarea perioadă de distribuire.

10. În cazul transferului deținutului, instituția penitenciară expeditoare informează instituția penitenciară de destinație, despre faptul repartizării obiectelor de igienă de primă necesitate pentru perioada de utilizare în curs.

11. Consumul de materiale pentru spălat se stabilește zilnic și se raportează la kilogramele de rufe efectiv spălate.

12. La stabilirea consumului de materiale pentru spălat se iau în considerare

prevederile din cartea tehnică a utilajelor pentru spălat din dotarea instituției și tipul de detergent utilizat, fără a se depăși necesarul prevăzut de norme.

13. Scăderea din gestiune a materialelor pentru spălare se face zilnic, conform Registrului de evidență a consumului zilnic de materiale pentru spălat, instituit în cadrul fiecărei instituții penitenciare.

14. Materialele pentru spălat rămase neutilizate în ziua respectivă se retrag în magazine/depozite și se redistribuie în ziua următoare.

15. Lista obiectelor de igienă de primă necesitate repartizate deținuților cuprinde:

1. Obiecte de igienă individuală			
Nr. crt.	Denumirea obiectului	Unitatea de măsură	Norma pe an
1	Absorbante intime	Bucăți	120
2	Aparat de ras de unică folosință	Bucăți	12
3	Hârtie igienică (60 metri rola)	Bucăți	12
4	Pastă de dinți la tub	ml	600
5	Periuță de dinți	Bucăți	4
6	Săpun de toaletă	Bucăți (100 gr)	12
7	Săpun lichid	Bucăți (250 ml)	12
8	Săpun pentru copii	Bucăți (100 gr)	24
9	Scutece pentru copii de până la 2 ani	Bucăți	700
10	Scutece pentru maturi	Conform indicațiilor medicale	
11	Șampon pentru copii	Flacon (250 ml)	12
12	Șampon pentru păr	Bucăți (250 ml)	6
2. Obiecte de curățenie colectivă			
	Praf de spălat	kg	6

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Normelor minime de hrană, de substituire a produselor alimentare și asigurare cu obiecte de igienă de primă necesitate a persoanele aflate în instituțiile penitenciare

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Normelor minime de hrană, de substituire a produselor alimentare și asigurare cu obiecte de igienă de primă necesitate a persoanele aflate în instituțiile penitenciare, a fost elaborat de Ministerul Justiției, la inițiativa Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu suportul Oficiului Consiliului Europei la Chișinău.

În acest sens, prin Ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 12 din 06.01.2023, a fost instituit grupul de lucru, care și-a desfășurat activitatea pe parcursul primului semestru al anului 2023.

În procesul de elaborare a proiectului, a fost implicat un expert național nutriționist-dietolog, contractat de Oficiului Consiliului Europei la Chișinău, care a oferit suportul metodic și consultanța necesară în procesul de elaborare a normelor de alimentare, astfel încât să corespundă cerințelor privind alimentarea corectă și echilibrată a diferitor categorii de persoane.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Hrana este unul din factorii principali ce influențează starea de sănătate. Atât insuficiența, cât și supraconsumul de alimente pot afecta sănătatea persoanelor, manifestându-se prin diferite tulburări sau boli. Dreptul la hrană este o parte componentă a dreptului la sănătate, care este un drept fundamental al omului¹, garantat de Constituția Republicii Moldova. Acest drept se referă în egală măsură și la persoanele aflate în detenție, deoarece statul are obligația pozitivă de a crea condițiile adecvate de deținere, inclusiv prin oferirea unei alimentații corecte și echilibrate.

Asigurarea cu hrană a deținuților este reglementată de *Codul de executare nr. 443/2004*. Astfel, conform art. 228 alin. (1) și (2), *condamnaților, după consultarea specialiștilor în nutriție, li se asigură, din contul mijloacelor bugetului de stat, de 3 ori pe zi hrană caldă, cu respectarea normelor minime stabilite de Guvern. Femeilor gravide condamnate, mamelor care alăptează, condamnaților minori, condamnaților care lucrează în condiții grele și nocive, precum și condamnaților bolnavi, conform indicațiilor medicului, și condamnaților cu dizabilități severe și accentuate li se stabilește o rație alimentară suplimentară.*

Actualmente, normele minime de alimentare zilnică a deținuților sunt reglementate prin *Hotărârea Guvernului nr. 609/2006*. Actul normativ conține norme minime de alimentare zilnică pentru următoarele categorii de deținuți: generală (pentru adulți)

¹ Universal Declaration of Human Rights (1948) / Declarația Universală a Drepturilor Omului

[anexa nr. 1], pentru deținutele gravide și mame care alăptează [anexa nr. 2], pentru deținuții bolnavi de tuberculoză [anexa nr. 3], pentru deținuții minori [anexa nr. 4], pentru deținuții bolnavi și invalizi de gradul I și II [anexa nr. 5] și asigurarea deținuților cu hrană rece în timpul escortării [anexa nr. 6]. Cu referire la munca în condiții grele și nocive, pct. 2 al Hotărârii Guvernului nr. 609/2006, se stipulează că *deținuții antrenați la munci în condiții grele și nocive sunt asigurați cu rație alimentară specială și preparate vitaminoase în conformitate cu normele privind realizarea măsurilor de protecție a muncii, aprobate de către Ministerul Economiei și Comerțului* (organul responsabil de domeniul protecției muncii la momentul aprobării *Hotărârii Guvernului nr. 609/2006*).

În principiu, normele actuale de alimentare cuprind informații cu privire la aportul zilnic reglementat de energie (kcal) și nutrimente (proteine, lipide, glucide, vitaminele C și B₂ și mineralele calciu și fier). Fiecare normă conține o gamă de produse alimentare cu specificarea valorii energetice și nutriționale pentru fiecare produs inclus în normă.

Cu toate acestea, normele respective nu permit asigurarea unei alimentații variate care să corespundă raportului dintre principiile de alimentare corectă și aportul caloric zilnic necesar.

Astfel, gama de produse alimentare incluse în normele minime este una restrânsă. Unele grupuri de produse, cum ar fi fructele și legumele proaspete și leguminoasele (de exemplu, fasole, mazăre etc.) lipsesc, iar altele, cum ar fi pâinea sunt incluse în cantități exagerată, ceea ce duce la risipă.

În același timp, normele conțin produse, cum ar fi „grăsimile animale topite – alimentare și de culinare”, caracteristice perioadei sovietice și care nu mai sunt considerate potrivite pentru un regim alimentar sănătos, precum și cantități exagerate de pâine și sare.

Conform datelor de monitorizare, se atestă că cca 40% din cantitatea de pâine nu este consumată de către deținuți. Cantitățile de sare depășesc de 4-5 ori aportul recomandat de Organizația Mondială a Sănătății (OMS), de cel mult 5 g de sare pe zi, din toate sursele, ceea ce reprezintă un factor de risc pentru hipertensiunea arterială, bolile cardiovasculare și alte afecțiuni, în condițiile în care supraconsumul alimentar este un factor de risc pentru sănătate. Cantitatea medie estimată de pâine și produse de panificație consumată de populația Republicii Moldova a constituit cca 320 g/zi în anul 2021².

La fel, normele minime de alimentare actuale nu acoperă unele categorii de persoane deținute cu nevoi specifice de hrană reieșind din particularitățile individuale ce țin de starea de sănătate, cum ar fi persoanele imuno-compromise, cu diabet sau cele obeze. De asemenea, nu este prevăzută asigurarea cu hrană a sugarilor și copiilor mici aflați în îngrijirea mamelor deținute (vid care, în prezent, se acoperă, prin preluarea normelor din alte acte normative).

² Biroul Național de Statistică. Consumul produselor alimentare pe produse alimentare și ani, 2021 (disponibil la: http://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/30%20Statistica%20sociala/30%20Statistica%20sociala_04%20NIV_NIV060/NIV060100.px/table/tableViewLayout1/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774).

Aportul reglementat de energie și nutrimente, în particular glucide pentru unele grupuri de persoane deținute, depășește nevoile lor reale, avându-se în vedere efortul fizic depus și ar putea contribui la dezvoltarea supra greutateii și a obezității.

Conform datelor statistice privind morbiditatea în rândul deținuților, nu se atestă o dinamică negativă a situației a patologiiilor somatice, în condițiile în care numărul persoanelor deținute este în descreștere.

Nr. d/o	Capitolul maladiei	2019	2020	2021	2022	2023
1	Boli infecțioase și parazitare	960	880	740	920	1654
1.1	<i>Tuberculoza</i>	126	61	54	79	78
1.2	<i>HIV infecție, dintre care:</i>	152	165	167	180	211
	- cazuri noi	17	12	12	13	22
2	Tumori	26	30	19	17	23
3	Bolile sângelui	58	72	59	68	90
4	Bolile endocrine	218	206	182	387	479
5	Tulburări mintale și comportamentale	2509	2795	2735	2358	3273
6	Bolile sistemului nervos	526	509	599	631	638
7	Bolile ochiului și anexelor	385	444	460	370	379
8	Bolile urechii și apofizei	122	134	145	139	140
9	Bolile sistemului cardio-vascular	1102	1035	1102	1069	1256
10	Bolile sistemului respirator	1418	1260	1021	1344	1942
11	Bolile sistemului digestiv	2537	2003	2438	2475	2332
12	Bolile pielii și țesutului subcutanat	411	294	334	282	432
13	Bolile sistemului articular	353	421	286	234	314
14	Bolile aparatului genitor-urinar	668	764	756	769	928
15	Malformații congenitale	2	3	3	1	4
16	Traume și intoxicații	808	633	779	1056	784
17	Morbiditatea generală	12103	11709	11658	12379	14957

Astfel, bolile sistemului digestiv (2332 de cazuri), ale sistemului cardio-vascular (1256 de cazuri), sau bolile endocrine (479 de cazuri, dintre care în jur de 90 de cazuri sunt diagnosticați cu diabet zaharat), au o pondere ridicată în rândul afecțiunilor somatice de care suferă persoanele deținute. La fel, un indicator ridicat se înregistrează în cazul infecției HIV cu un indice de 211, dintre care 11 cazuri noi pe parcursul primului semestru al anului 2023.

Creșterea ratei de morbiditate impune statutului alte costuri suplimentare, cele legate de acordarea asistenței medicale necesare, de aceea, neasigurarea unui regim alimentar corect, se transformă într-o povară și mai pronunțată, ținând cont că costurile unei intervenții medicale complexe sunt enorme, în comparație cu costurile unor măsuri de prevenție, cum ar fi asigurarea unui regim alimentar corect. Este de menționat faptul că pentru acești pacienți este necesară asigurarea unei alimentații dietetice, lucru nereglementat de Hotărârea Guvernului nr. 609/2006.

În cauza Talambuța și Iascinina³, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat violarea art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, deoarece autoritățile naționale nu au întreprins măsurile necesare pentru a proteja sănătatea și bunăstarea reclamantilor și, prin urmare, nu le-au asigurat condiții adecvate de detenție compatibile cu demnitatea umană.

La fel, Curtea a constatat că dieta specială este în general esențială pentru gestionarea corectă a diabetului zaharat, iar autoritățile nu au căutat să stabilească dacă hrana oferită reclamantei era adecvată și dacă nerespectarea acestei diete prescrise din punct de vedere medical a avut vreun efect negativ asupra stării de sănătate a acesteia și asupra eficienței tratamentului antidiabetic administrat (§60).

De asemenea, prin Raportul special privind respectarea drepturilor copiilor în sistemul administrației penitenciare din Republica Moldova din 29.11.2021, Avocatul poporului pentru drepturile copilului, a evidențiat faptul că Hotărârea Guvernului nr. 609/2006, nu reglementează norme de alimentare pentru copiii în vârstă de până la 3 ani care locuiesc împreună cu mamele lor în detenție. În privința acestora se aplică normele stabilite pentru casele de copii din sistemul Ministerului Sănătății. În acest sens, s-a recomandat modificarea hotărârii respective cu includerea prevederilor referitoare la alimentarea dietetică și norme de asigurare cu consumabile (detergenți, seturi igienice), inclusiv pentru copii până la vârsta de 3 ani, cât timp vor mai exista mame cu copii în penitenciare.

Astfel, luând în considerare lipsa reglementărilor privind dieta specială pentru deținuții diagnosticați cu diverse afecțiuni de sănătate ce impun un regim alimentar adaptat afecțiunii de care suferă (de exemplu diabet), în scopul întreprinderii măsurilor generale privind executarea hotărârii Curții în cauza enunțată supra și implementării recomandărilor formulate de Avocatul poporului pentru drepturile copilului, sunt necesare intervenții esențiale și neîntârziate în cadrul normativ care reglementează normele și condițiile de alimentare a persoanelor deținute, în vederea elucidării tuturor aspectelor invocate.

3. Principalele prevederi ale proiectului

Proiectul vizează aprobarea normelor minime de hrană și de substituire a unor produse alimentare cu altele pentru persoanele aflate în instituțiile penitenciare, precum și normele de asigurare a deținuților cu obiecte de igienă de primă necesitate, care au fost expuse în două anexe separate.

Normelor minime de hrană și de substituire a unor produse alimentare cu altele, prezentate în anexa nr. 1 la proiectul hotărârii, reglementează structura normelor minime de hrană destinate persoanelor aflate în instituțiile penitenciare, regulile generale de aplicare a acestora, precum și opțiunile de substituire a unor produse alimentare cu altele. Normele respective se aplică în privința persoanelor arestate preventiv, condamnate la pedeapsa închisorii sau detențiune pe viață, față de care s-a dispus

³ <https://hudoc.echr.coe.int/?i=001-214430>

sanctiunea arestului contravențional, copiilor femeilor deținute, în vârstă de până la 3 ani, aflate în instituțiile penitenciare.

Proiectul propune șase norme de hrană, și anume:

- Norma de hrană nr. 1A – minimă generală pentru deținuți;
- Norma de hrană nr. 1AB – supliment pentru munci ușoare și medii;
- Norma de hrană nr. 1AC – supliment pentru munci grele;
- Norma de hrană nr. 2A – pentru deținutele gravide și mamele care alăptează;
- Norma de hrană nr. 2B – pentru copiii cu vârsta de 0-5 luni aflați în grija mamelor deținute;
- Norma de hrană nr. 2C – pentru copiii cu vârsta de 6-12 luni, care se află împreună cu mamele deținute;
- Norma de hrană nr. 2D – pentru copiii cu vârsta de 1-3 ani inclusiv, care se află împreună cu mamele lor deținute;
- Norma de hrană nr. 3 – pentru deținuții minori și tineri;
- Norma de hrană nr. 4A – pentru deținuții bolnavi;
- Norma de hrană nr. 4B – pentru deținuții bolnavi de tuberculoză și imuno-compromiși;
- Norma de hrană nr. 4AC – supliment pentru deținuții cu distrofie;
- Norma de hrană nr. 5 – de asigurare a deținuților cu rație rece în timpul escortării;
- Norma de hrană nr. 6 – de substituie a unor produse alimentare prin altele.

Structura normelor de hrană și plafoanele calorice pe categorii de persoane sunt expuse în secțiuni separate cu evidențierea asortimentului de produse alimentare și cantitățile cuvenite. Totodată, meniurile vor fi elaborate în așa fel încât să corespundă valorii energetice zilnice necesare pentru fiecare categorie de persoane deținute, iar produsele să fie în așa fel combinate încât să ofere, pe de o parte, o diversificare adecvată a alimentelor, iar, pe de altă parte, să nu constituie o povară în prepararea zilnică a unui asortiment exagerat de alimente (spre exemplu, în aceeași zi nu se vor prepara două tipuri diferite de carne, acestea fiind combinate și preparate în zile diferite, astfel încât să se păstreze valoarea energetică obținută din consumul de carne zilnic).

Valoarea energetică și nutritivă a rațiilor zilnice va lua în considerare nevoile în funcție de sex, vârstă, efortul obișnuit, stare fiziologică (pentru femei), stare de sănătate și munca prestată.

Rațiile alimentare au fost diversificate pentru a lua în considerare un aport potrivit de energie și substanțe nutritive prin prisma gamei de produse alimentare incluse în rație.

La elaborarea normelor de hrană s-a optat pentru reducerea consumului de sare și creșterea consumului de fructe și legume, ce va avea un impact pozitiv asupra sănătății deținuților și va contribui la reducerea riscului de boli netransmisibile (hipertensiune și boli cardiovasculare, diabet, cancer etc). Fructele împreună cu legumele proaspete sunt surse importante de vitamine, minerale și fibre alimentare, iar leguminoasele reprezintă o sursă bună de proteine vegetale și de glucide complexe.

Actualizarea și extinderea normelor alimentare pentru copiii cu vârsta de până la 3 ani va permite asigurarea lor cu hrană necesară dezvoltării normale a organismului, în

funcție de particularitățile vârstei acestora. Astfel, proiectul propune instituirea normei de hrană pentru deținutele gravide și mamele care alăptează (norma 2A), precum și norme de hrană specifice pentru copii cu vârstă de 0-5 luni (norma 2AB), 6-12 luni (norma 2AC) și pentru cei cu vârsta de 1-3 ani inclusiv (norma 2AD). Aceste reglementări vor asigura o alimentație corespunzătoare și echilibrată care să răspundă cerințelor de dezvoltare eficientă cu un impact semnificativ asupra sănătății copiilor aflați în îngrijirea mamelor din detenție.

La fel, au fost revizuite normele de hrană destinate minorilor și tinerilor (norma de hrană nr. 3) astfel încât să furnizeze o cantitate adecvată de nutrienți, în proporții corespunzătoare, adaptată etapei de dezvoltare în care se încadrează această categorie de deținuți.

Revizuirea normei de hrană destinate pentru persoanele imuno-compromise a luat în considerare creșterea aportului de energie și nutrimente necesară să acopere nevoile crescute provocate de afecțiunile avute.

Modificările propuse vor contribui la îmbunătățirea rațiilor alimentare și vor permite asigurarea cu hrană adecvată, atât a persoanelor deținute sănătoase, cât și a celor cu probleme de sănătate cu nevoi alimentare speciale, cum ar fi, de exemplu, deținuții diagnosticați cu diabet sau distrofie. Astfel, în cazul deținuților cu afecțiuni de sănătate, persoana responsabilă din serviciul medical va stabili regimul alimentar specific, pentru fiecare caz în parte, în conformitate cu meniurile zilnice recomandate pentru diferite afecțiuni medicale. Meniurile zilnice recomandate vor fi elaborate de către Administrația Națională a Penitenciarelor în baza sistemului de „diete standard”, coordonate cu Ministerul Sănătății și Agenția Națională de Sănătate Publică, ținând cont și de indicațiile specifice ale normei de hrană nr. 4A.

Rația alimentară rece (norma de hrană nr. 5), destinată persoanelor escortate în funcție de perioada misiunii de escortare, reglementează norma de alimentare a deținuților în perioada escortării, acolo unde nu se poate distribui și servi hrana caldă.

Regimul alimentar al deținuților are în vedere și diversele confesiuni religioase sau particularități ce vizează regimul alimentar de post, după caz, vegetarian sau vegan.

Un aspect important vizează normele de substituie a unor produse alimentare, ce urmează a fi prevăzute de prezenta hotărâre. La etapa actuală, condițiile de substituie a produselor sunt reglementate prin ordin al ministrului justiției. Normele de substituie au fost îmbunătățite reieșind din actualizările propuse pentru normele minime zilnice generale. Astfel, proiectul stabilește situațiile în care se poate recurge la substituie a produselor alimentare (lipsa temporară sau parțială a unor produse agroalimentare prevăzute de normele de hrană de bază, pentru realizarea unor meniuri variate, chiar dacă produsele de bază din norme sunt asigurate pentru realizarea unor meniuri dietetice, conform prescripțiilor medicale). Implementarea recomandărilor va contribui la îmbunătățirea regimului alimentar, diversificarea, ajustarea corespunzătoare a rației pentru deținuții bolnavi și, în consecință, la ameliorarea stării de sănătate a acestora.

Proiectul conține reglementări privind posibilitatea externalizării alimentației persoanelor aflate în instituțiile penitenciare și, în acest sens, stabilește situațiile când

poate fi aplicată această soluție și anume: blocul alimentar își întrerupe activitatea pentru efectuarea unor lucrări de reparații sau investiții capitale, nefiind rațională ca hrana să fie furnizată de către o altă instituție din sistemul administrației penitenciare, în cadrul unor proiecte-pilot, în funcție de existența resurselor financiare corespunzătoare sau în cazul apariției unor circumstanțe excepționale. Recurgerea la externalizare se efectuează în baza contractelor de prestări servicii, cu aprobarea acestui fapt de către ministrul justiției.

În anexa nr. 2 sunt detaliate chestiunile cu privire la normele de asigurare a deținuților cu obiecte de igienă de primă necesitate. Reglementările respective evidențiază spectrul de produse ce se distribuie deținuților pentru menținerea igienei individuale, cât și colective.

În concluzie, de preconizează că implementarea recomandărilor va avea un impact considerabil la îmbunătățirea regimului alimentar și, în consecință, a stării de sănătate a deținuților și va contribui esențial la ameliorarea condițiilor de deținere.

4. Fundamentarea economică-financiară

Implementarea proiectului presupune alocarea surselor bugetare pentru asigurarea achiziționării produselor alimentare în asortimentul și cantitatea reglementată.

Impactul bugetar se estimează aproximativ în suma de 27 mil. lei. Având în vedere acest lucru, se propune intrarea în vigoare a noilor norme începând cu 1 ianuarie 2025. Detalierea impactului bugetar se conține în Analiza impactului de reglementare, ca parte componentă a dosarului de însoțire al proiectului.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare.

În procesul implementării va fi necesară ajustarea actelor normative interne, și anume:

- abrogarea Ordinului ministrului justiției nr. 100/2007 cu privire la aprobarea normelor de alimentare a deținuților pentru cazurile excepționale când aprovizionarea deținuților cu hrană caldă nu este posibilă, și a normelor de substituie a unor produse alimentare prin altele;

- modificarea Ordinului ministrului justiției nr. 512/2007 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea alimentației deținuților în penitenciare, prin actualizarea dispozițiilor ce vizează modul și condițiile de organizare alimentației persoanelor aflate în instituțiile penitenciare și particularitățile de funcționare a blocurilor alimentare din instituțiile penitenciare;

- elaborarea, de către Administrația Națională a Penitenciarelor, a meniurilor zilnice recomandate în baza sistemului de „diete standard”.

5. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Registrul proiecte de acte normative* și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md, a fost plasat Anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului, care poate fi accesat la următorul

link: <https://www.justice.gov.md/ro/content/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-proiectului-hotararii-guvernului-cu-10>.

Proiectul a fost înregistrat de către Cancelaria de Stat cu nr. unic 1077/MJ/2023, fiind prezentat în cadrul Ședinței secretarilor generali din 4 decembrie 2023.

În procesul de avizare și consultare publică, au fost recepționate obiecții și propuneri de la Ministerul Finanțelor, Ministerul Sănătății, Ministerul Afacerilor Interne, Oficiul Avocatului Poporului (Ombudsmanul), Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AO „Centrul de Dezvoltare în Sănătate AFI” și AO „Promo-LEX”.

Obiecțiile și recomandările din avizele autorităților menționate au fost incluse și analizate în tabelul de sinteză a obiecțiilor și propunerilor aferent proiectului dat.

Au prezentat lipsă de obiecții și propuneri: Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Nu au prezentat avizele/recomandările: AO „Inițiativa Pozitivă”.

În procesul de avizare repetată au fost recepționate propuneri de la: Ministerul Finanțelor, Ministerul Sănătății și Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF) Moldova.

Obiecțiile, propunerile și recomandările recepționate sunt reflectate în sinteza aferentă proiectului.

Au prezentat lipsă de propuneri și obiecții: Oficiul Avocatului Poporului (Ombudsmanul), Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Nu au prezentat avizele/recomandările: Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, AO „Promo-LEX”, AO „Inițiativa Pozitivă” și AO „Centrul de Dezvoltare în Sănătate AFI.”

6. Constatările expertizei anticorupție

Întru respectarea dispozițiilor art. 34 alin. (1) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, Ministerul Justiției a recepționat raportul de expertiză anticorupție nr. EHG24/9469 din 22.02.2024 parvenit de la Centrul Național Anticorupție.

Concluziile expertizei:

- În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă;
- Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la asigurarea unei alimentații variate a persoanelor aflate în instituțiile penitenciare, care să corespundă raportului dintre principiile de alimentare corectă și aportul caloric zilnic necesar pentru subzistență.

Ministru

/semnat electronic/

Veronica MIHAILOV-MORARU

SINTEZA OBIECȚIILOR ȘI PROPUNERILOR

la proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Normelor minime de hrană, de substituire a produselor alimentare și asigurare cu obiecte de igienă de primă necesitate a persoanele aflate în instituțiile penitenciare

Organele care au înaintat propuneri sau obiecții	Nr.	Conținutul obiecțiilor sau propunerii	Opinia Ministerului Justiției
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	1.	Lipsă de obiecții și propuneri.	
AO „Centrul de Dezvoltare în Sănătate” AFI	2.	<p>La pct. 25 Regulile Nelson Mandela – https://avp.ro/wp-content/uploads/2020/07/ansamblu_reguli_mnp.pdf Reg. 2 Credințele religioase și percepțiile morale ale deținuților trebuie să fie respectate. Formularea ”poate asigura” necesită a fi substituită prin ”trebuie să asigure/este obligată” deoarece nu asigură realizarea dreptului la alimentare în conformitate cu criteriile religioase și este lăsată la diligența administrației. Există recomandări a CPT Raportul NPM 2017 https://irp.md/library/publications/1075-raportul-anual-de-activitate-pentru-anul-2017-al-consiliului-pentru-prevenirea-torturii-in-moldova.html, Raportul NPM 2018 http://ombudsman.md/wp-content/uploads/2019/07/Raport-anual-de-activitate-CpPT-2018_Romana.pdf Organizarea alimentației deținuților se efectuează conform Ordinului MJ nr. 512 din 12 decembrie 2007, HG nr. 609 din 29 mai 2006 și Ordinului MJ nr.100 din 07.03.2007 cu privire la aprobarea normelor de alimentare a deținuților pentru cazurile excepționale, când aprovizionarea deținuților cu hrană caldă nu este posibilă, și a normelor de substituire a unor produse alimentare prin altele. <i>CpPT constată că aceste norme nu țin cont de diete speciale pentru deținuții cu afecțiuni</i></p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă parțial</p> <p>Punctul 25 a fost modificat</p> <p>Referitor la elaborarea unei anexe distincte privind alimentarea condamnaților cu cerințe specifice de alimentare, ținând cont de cerințele specifice de alimentare, aceasta nu poate fi acceptată, reieșind din multitudinea de confesii religioase și restricții diferite care sunt impuse de acestea. Așadar, elaborarea unei astfel de anexe este o sarcină utopică, reieșind din imposibilitatea reglementării exhaustive a unor norme distincte pentru toate confesiile religioase, iar aprobarea normelor pentru o singură confesie, poate fi considerată discriminatorie în raport cu celelalte.</p>

		<p><i>medicale, cum ar fi diabetul zaharat, sau de convingeri (religioase sau altele) ale deținutului.</i></p> <p>Este o problema sistemică neasigurarea alimentării pe criterii religioase în penitenciare (discutam nu doar de creștini în post, dar și de musulmani).</p> <p>Recomandare: De elaborat o anexă distinctă privind alimentarea pe convingeri religioase (anexa privind alimentarea pe durata postului la creștini și cel puțin 1 anexă distinctă privind alimentarea musulmanilor) pentru a exclude subiectivismul în înțelegerea acestui drept la nivelul administrației locului de deținere și realizarea efectivă a dreptului</p>	
	3.	<p>La pct. 30</p> <p>Solicitările din punctul 2 sunt abuzive, care pot pune persoane deținute în situație de imposibilitate de prezentare a actului de confirmare și încălcare a dreptului la libera alegere.</p> <p>Legea privind cultele religioase și părțile lor componente nr. 125/2017 art. 3 prozelitism abuziv este definit ca acțiune de schimbare a convingerilor religioase ale unei persoane sau ale unui grup de persoane prin constrângere; art. 4 alin.(1) orice persoană are dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie. Acest drept trebuie exercitat în spirit de toleranță și de respect reciproc și cuprinde libertatea de a aparține sau nu unei anumite religii, de a avea sau nu anumite convingeri, de a-și schimba religia sau convingerile, de a profesa religia sau convingerile în mod individual sau în comun, în public sau în particular, prin învățătură, practici religioase, cult și îndeplinirea riturilor.</p> <p>Respectiv, consider oportună următoarea formulare:</p> <p>30. Alocarea persoanelor la regimuri alimentare corespunzător restricțiilor religioase se efectuează în baza declarației date la momentul plasării în instituția penitenciară și/ori pe parcursul executării pedepsei, prin aderarea liber consimțită și dovedită printr-o declarație pe propria răspundere</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Punctul 30 a fost reformulat conform propunerilor.</p>

	<p>4. Referitor la NORMELE de asigurare a deținuților cu obiecte de igienă de primă necesitate Obiectele de igienă de primă necesitate se distribuie, de regulă, în perioada 10-15 a lunii în curs O problemă identificată de CPT este lipsa seturilor igienice la momentul admiterii în penitenciar, în special pentru persoanele sărace din grupuri vulnerabile (admise în oricare zi a lunii). Respectiv lipsa obiectelor de igienă și posibilitatea de a acoperi anumite nevoi urgente (de exemplu pachete igienice pentru femei și ciclul menstrual) se califică ca tratament degradant. Respectiv, este necesară includerea unui punct distinct referitor la admiterea persoanelor noi venite în SAP: Obiectele de igienă de primă necesitate se distribuie persoanelor nou venite în sistemul administrației penitenciare la momentul admiterii în instituție, adaptate necesităților de gen (anexă cu enumerarea obiectelor de igienă accesibile persoanei reținute).</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă parțial</p> <p>Punctul 5 din anexa nr. 2 a fost completat.</p> <p>Referitor la necesitatea includerii unei anexe cu enumerarea obiectelor de igienă accesibile persoanei reținute, aceasta nu poate fi acceptată, deoarece deținutului nou-venit îi va fi alocată aceeași cantitatea de obiecte de igienă de primă necesitate ca și celorlalți deținuți.</p>
<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>5. La indicația Cancelariei de Stat nr.18-69-12711 din 4 decembrie 2023, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de hotărâre privind aprobarea Normelor minime de hrană, de substituie a produselor alimentare și asigurarea cu obiecte de igienă de primă necesitate a persoanelor aflate în instituțiile penitenciare (număr unic 1077/MJ/2023), și în limitele competențelor funcționale, comunică următoarele. Potrivit Analizei de Impact și Notei informative, se constată că, aprobarea normelor minime de hrană și substituie a unor alimente cu altele precum și normele de asigurare cu obiecte de igienă pentru persoanele aflate în instituțiile penitenciare. va genera cheltuieli suplimentare în valoare de circa 27 mil. lei pe an, începând cu 1 ianuarie 2025. Astfel în scopul respectării prevederilor art.17 alin.(2) al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, potrivit cărora pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea veniturilor și/sau majorarea cheltuielilor bugetare, dacă</p>	<p style="text-align: center;">Precizare</p> <p>În cadrul exercițiului de planificare bugetară pe termen mediu, se vor înainta propuneri privind majorarea cheltuielilor corespunzător impactului financiar estimat pentru prezentul proiect. Respectiv, din acest motiv se propune intrarea în vigoare a hotărârii la 1 ianuarie 2025.</p>

		<p>impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget, urmează ca propunerea dată să fie prezentată în cadrul elaborării Cadrului Bugetar pe Termen Mediu 2025-2027.</p> <p>Prin urmare, dat fiind faptul că planificarea și alocarea resurselor publice se efectuează în strânsă legătură cu prioritățile Guvernului și obiectivele politicii bugetar-fiscale pe termen mediu, considerăm oportun promovarea ulterioară a proiectului hotărârii de Guvern nominalizat, după aprobarea documentului Cadrului Bugetar pe Termen Mediu pentru anii 2025-2027, în scopul asigurării corelării impactului financiar a normelor minime de hrană cu cadrul de resurse disponibile în bugetul Administrației Naționale a Penitenciarelor conform documentului CBTM 2025-2027.</p>	
AO „Promo-LEX”	6.	<p>Salutăm inițiativa Ministerului Justiției de a îmbunătăți condițiile din sistemul penitenciar prin proiectul Hotărârii Guvernului Republicii Moldova privind aprobarea Normelor minime de hrană, de substituire a produselor alimentare și asigurare cu obiecte de igienă de primă necesitate a persoanelor aflate în instituțiile penitenciare / m. 47 MJ/2023. Această inițiativă reprezintă un pas important în reforma serviciilor medicale penitenciare. Totuși, proiectul, inspirat din modelul român, prezintă anumite probleme juridice și etice, în special în abordarea problemelor semnalate de Curtea Europeană în cazul Neagu v. România, privind respectarea drepturilor alimentare ale deținuților. Această opinie juridică vizează îmbunătățirea proiectului, accentuând necesitatea respectării drepturilor alimentare și asigurarea unei nutriții adecvate, inclusiv în cazul dietelor medicale și restricțiilor religioase, pentru a susține drepturile fundamentale și sănătatea deținuților.</p> <p>Problema armonizării cu standardele Ministerului Sănătății privind regim alimentar special medical (dieta) Ordinul nr. 238 din 31.07.2009 al Ministerului Sănătății al RM (în continuare MS) cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare a alimentației pacienților în instituțiile medico-</p>	<p style="text-align: center;">Precizare</p> <p>Proiectul este armonizat cu reglementările relevante ale Ministerului Sănătății.</p> <p>Precizăm că, la elaborarea prezentului proiect a fost implicat un expert național nutriționist-dietolog, contractat de Oficiul Consiliului Europei la Chișinău, concomitent angajat al Ministerului Sănătății, care a oferit suportul metodic și consultața necesară în procesul de elaborare a normelor de alimentare, astfel încât să corespundă cerințelor privind alimentarea corectă și echilibrată a diferitor categorii de persoane.</p> <p>Suplimentar, proiectul a fost coordonat cu Ministerul Sănătății, care nu a formulat obiecții privind coerența și eficacitatea regimurilor dietetice.</p>

		<p>sanitare spitalicești,2 stabilește cerințele de bază privind organizarea alimentației, coordonarea activităților de organizare și control a alimentației, și responsabilitățile medicului dietetician și ale medicului curant. Ordinul subliniază necesitatea implicării specialiștilor în dietetică și nutriție în stabilirea regimurilor alimentare, în concordanță cu nevoile specifice ale pacienților.</p> <p>Proiectul Ministerului Justiției nu pare să fie armonizat cu Ordinul nr.238 al MS, ceea ce ridică îngrijorări cu privire la coerența și eficacitatea regimurilor dietetice prescrise pentru deținuți. Această lipsă de armonizare poate duce la discrepanțe în calitatea și adecvarea nutrițională a alimentației în instituțiile penitenciare comparativ cu standardele medicale.</p>	
	7.	<p><u>Noțiunea de "sistem de "diete standard" și lipsa de claritate</u></p> <p>Proiectul folosește termenul "sistem de "diete standard"", dar nu oferă o definiție clară sau specificații pentru acest concept. Această ambiguitate creează dificultăți inevitabile în aplicarea practică și în asigurarea unei alimentații corespunzătoare pentru deținuți.</p> <p>Ordinul MS nr. 238 definește clar conceptul de „Sistemul dietelor standard”, (făcând trimitere la Regulamentul care se anexează la Ordin MS) specificând valorile nutritive și energetice, tehnologia de preparare și lista de produse pentru fiecare dietă, în funcție de boală și complicațiile acesteia. În contrast, proiectul actual al Ministerului Justiției supus consultărilor nu include un regulament sau alt act normativ care să reglementeze aceste aspecte, nici nu face trimitere la Ordinul MS nr. 238, lăsând astfel un gol semnificativ în ceea ce privește claritatea și coerența abordării dietelor medicale în instituțiile penitenciare.</p>	<p>Precizare</p> <p>În vederea implementării proiectului în cauză, Administrația Națională a Penitenciare va fi responsabilă să elaboreze un act normativ departamental prin care se vor stabili meniurile zilnice recomandate pentru instituțiile din subordine, pentru a uniformiza alimentația la nivelul sistemului (standardizare).</p> <p>Având în vedere caracterul departamental al actului ce urmează a fi elaborat, acesta va fi mai flexibil în ceea ce privește cerințele de actualizare.</p>
	8.	<p><u>Rolul medicilor și dietologilor în penitenciare</u></p> <p>Ordinul MS nr.238 specifică rolul esențial al medicului dietetician în organizarea și aplicarea dietelor standard în</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Punctul 32 a fost modificat.</p>

	<p>instituțiile medico-sanitare, însă proiectul Ministerului Justiției în discuție pare să omită complet acest aspect.</p> <p>Astfel, în ceea ce privește regimurile alimentare pentru deținuții bolnavi sau cu condiții medicale specifice, proiectul indică că acestea sunt stabilite de serviciul medical al penitenciarului, dar nu specifică clar necesitatea implicării unui dietolog.</p> <p>Prezentul Proiect de asemenea, nu oferă garanții solide pentru respectarea dietelor speciale, stipulând doar că acestea vor fi respectate "în limita posibilităților existente" (punctul 65).</p> <p>De exemplu, punctul 63 al proiectului lasă întreaga responsabilitate privind regimul hipocaloric pentru deținuții cu obezitate exclusiv pe umerii medicului instituției penitenciare, fără a menționa obligativitatea colaborării cu un dietolog.</p> <p>Similar, punctul 65 abordează regimurile alimentare și meniurile conform așa-numitului "sistem de "diete standard" care ar urma să fie reglementat prin Ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, dar nu clarifică originea sau specificațiile acestor standarde, nici nu menționează o consultare necesară cu dietologi specializați.</p> <p>Lipsa referințelor la standardele stabilite de Ministerul Sănătății, care include deja "diete standard", ridică întrebări privind coerența și eficiența acestor reglementări în contextul sistemului penitenciar.</p> <p>În plus, proiectul face referire la un viitor Ordin al Administrației Naționale a Penitenciarelor (ANP) care ar trebui să stabilească meniurile pentru așa-numitul "sistem de "diete standard". Această referință implică existența unui document suplimentar ce nu a fost prezentat în contextul consultărilor actuale. Pentru o evaluare completă și transparentă, era necesară prezentarea acestui ordin, consultarea acestuia cu Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Ministerul Sănătății pentru a verifica dacă meniurile propuse corespund cu standardele și cerințele nutriționale adecvate. Lipsa acestui document vital în</p>	<p>Astfel, actul normativ departamental cu privire la stabilirea meniurilor zilnice recomandate pentru instituțiile din subordine, în baza sistemului „diete standard”, va fi coordonat cu Ministerul Sănătății și Agenția Națională pentru Sănătate Publică.</p>
--	--	---

		<p>consultare, subminează claritatea și eficiența propunerilor din proiect.</p> <p>Nota informativă evidențiază recunoașterea de către autorități a importanței unui regim alimentar corespunzător prescris. Subliniază că ignorarea necesităților dietetice poate genera costuri suplimentare considerabile datorate asistenței medicale, sugerând că prevenția prin asigurarea unui regim alimentar adecvat este mult mai eficientă economic. Acest aspect este consolidat prin cazul Talambuța și Iascinina judecat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (din grupul de cauze Cosovan v. Moldova), unde s-a constatat că nerespectarea dietelor medicale poate constitui o încălcare a drepturilor deținuților și afecta negativ sănătatea și tratamentul condițiilor medicale.</p>	
	9.	<p>Regim alimentar în condițiile restricțiilor religioase</p> <p>Similar problemei dietelor medicale prescrise, proiectul supus consultării nu asigură garanții ferme pentru respectarea regimurilor alimentare speciale bazate pe restricții religioase. Proiectul menționează că aceste cerințe vor fi îndeplinite "în limita posibilităților existente" și doar dacă apartenența religioasă este confirmată printr-un act oficial: "prin actul de confirmare a apartenenței la religia sau cultul respectiv". Această condiționare nu asigură protecția efectivă a drepturilor alimentare ale deținuților, fiind în potențial conflict cu standardele internaționale privind drepturile omului. Proiectul actual, inspirat de modelul României, abordează superficial problema regimurilor alimentare speciale bazate pe restricții religioase, oferind garanții neclare. Această reglementare est în contradicție cu problemele identificate de Curtea Europeană în cazul României, cum ar fi cazul Neagu v. România din 2020,3 unde România a fost condamnată pentru nerespectarea drepturilor alimentare ale deținuților de religie musulmană.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Punctele 25 și 30 au fost modificate.</p>
	10.	<p>Ambiguitate în substituirea produselor alimentare și inexactitatea normelor de gramaj și calorii</p>	<p>Nu se acceptă</p>

	<p>Proiectul are deficiențe în ceea ce privește reglementarea substituirii alimentelor, lipsind măsuri specifice pentru a preveni înlocuirea abuzivă a produselor de calitate superioară cu alternative de calitate inferioară, cum ar fi înlocuirea untului cu margarină sau a fructelor proaspete cu sirop de fructe/magiun etc. Această abordare riscă să reducă valoarea nutrițională a hranei deținuților.</p> <p>Mai mult, proiectul nu clarifică ce înseamnă "lipsesc temporar sau parțial" în contextul Normei de hrană nr. 6, lăsând neclară frecvența și circumstanțele în care pot avea loc astfel de substituiți. Această ambiguitate este problematică, având în vedere că unii deținuți pot fi privați pe termen lung de alimente proaspete, fiind nevoiți să consume alternative precum gemuri sau fructe uscate, situația care se constată și astăzi.</p> <p>Un aspect semnificativ în proiect este lipsa de referință la standardele sau criteriile utilizate pentru calcularea rației zilnice și a aportului caloric. Această omisiune lasă neclară baza pe care au fost stabilite aceste norme, făcând dificilă evaluarea adecvării și eficacității lor în asigurarea unei nutriții corespunzătoare pentru deținuți.</p> <p>Există o lipsă de claritate în ceea ce privește modul de calcul al normei de gramaj (rației zilnice) și al caloriilor pe zi în proiectul actual. Se remarcă o specificație neobișnuită precum consumul a 0,25 dintr-un ou pe zi (un ou la 4 zile), ceea ce ridică întrebări despre cum acesta se încadrează în calculul caloric zilnic. În proiectul supus consultărilor, detaliile privind gramajul nu sunt specificate cu valori exacte, se recurge la fracții sau zecimale, ca de exemplu: carne de porc semigrasă: 59 grame; sau carne de pasăre: 26,6 grame.</p> <p>În contrast, modelul românesc, care a servit sursă de inspirație pentru autori, prezintă valorile în mod mai simplificat și clar, folosind cifre rotunjite precum 30, 40, 50, fără a recurge la fracții sau zecimale. Aceasta face ca modelul românesc să fie mai ușor de interpretat și mai exact aplicat în practică.</p>	<p>Substituirea produselor se realizează astfel încât să se încadreze în valoarea nutrițională și energetică aprobată pentru fiecare produs (a se vedea tabelul din Secțiunea nr. 13 a proiectelor de Norme minime de hrană și de substituție a unor produse alimentare cu altele pentru persoanele aflate în instituțiile penitenciare).</p> <p>În partea ce vizează propunerea privind clarificarea cazurilor de „lipsă temporară sau parțială”, precizăm că nu se poate reglementa exhaustiv toate cazurile de lipsă (spre exemplu, neonorarea obligațiilor contractuale din partea vânzătorilor, lipsa unor produse pe piață, epuizarea stocurilor din cauza majorării numărului de condamnați etc.), în orice caz, dacă produsele lipsesc, indiferent de cauza lipsei, ele trebuie substituite, pentru a asigura alimentarea corespunzătoare a condamnaților, lucru care nu poate fi suspendat din cauza unor impedimente apărute pe parcurs.</p> <p>În partea ce vizează lipsa de referință la standardele sau criteriile utilizate pentru calcularea rației zilnice, precizăm că la elaborarea prezentului proiect a fost implicat un expert național nutriționist-dietolog, contractat de Oficiului Consiliului Europei la Chișinău, concomitent angajat al Ministerului Sănătății, care a oferit suportul metodic și consultanța necesară în procesul de elaborare a normelor de alimentare, astfel încât să corespundă cerințelor privind alimentarea corectă și echilibrată a diferitor categorii de persoane.</p> <p>Suplimentar, proiectul a fost coordonat cu Ministerul Sănătății, care nu a formulat obiecții</p>
--	---	---

			<p>privind coerența și eficacitatea regimurilor dietetice.</p> <p>Structura normelor de hrană și plafoanele calorice pe categorii de persoane sunt expuse în secțiuni separate cu evidențierea asortimentului de produse alimentare și cantitățile cuvenite. Totodată, meniurile vor fi elaborate în așa fel încât să corespundă valorii nutriționale și energetice zilnice necesare pentru fiecare categorie de persoane deținute, iar produsele să fie în așa fel combinate încât să ofere, pe de o parte, o diversificare adecvată a alimentelor, iar, pe de altă parte, să nu constituie o povară în prepararea zilnică a unui asortiment exagerat de alimente (spre exemplu, în aceeași zi nu se vor prepara două tipuri diferite de carne, acestea fiind combinate și preparate în zile diferite, astfel încât să se păstreze valoarea nutrițională și energetică obținută din consumul de carne zilnic).</p>
	11.	<p>În concluzie, este esențial ca proiectul să fie revizuit și ajustat pentru a se alinia cu standardele Ministerului Sănătății și cu obligațiile internaționale ale Republicii Moldova privind drepturile omului. În temeiul celor prezentate mai sus, Asociația Promo-LEX adresează următoarele recomandări specifice către Ministerul Justiției al Republicii Moldova pentru îmbunătățirea proiectului:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Armonizarea cu standardele Ministerului Sănătății: să se asigure că proiectul este în concordanță cu normele Ministerului Sănătății, pentru a garanta coerența și eficacitatea regimurilor alimentare dietice prescrise pentru deținuți. 2. Clarificarea noțiunii de „sistem de ”diete standard“”: să se ofere o definiție clară și specificații detaliate pentru sistemul de "diete standard", în conformitate cu standardele stabilite de Ministerul Sănătății, inclusiv valorile nutritive și energetice, 	<p style="text-align: center;">Precizare</p> <p>A se vedea comentariile de la punctele 6 – 10.</p>

	<p>tehnologia de preparare și lista de produse, meniu pentru fiecare dietă.</p> <p>3. Rolul medicilor și dietologilor în penitenciare: Să se clarifice și să se stipuleze în mod explicit implicarea necesară a medicilor dietologi în stabilirea și aplicarea regimurilor alimentare în penitenciare, în special pentru deținuții cu condiții medicale specifice. Aceasta ar trebui să includă și supervizarea aplicării regimurilor alimentare.</p> <p>4. Garanții solide pentru respectarea dietelor speciale: proiectul trebuie să prevadă mecanisme clare și eficiente pentru respectarea dietelor medicale și religioase, eliminând limitările bazate pe "posibilitățile existente" și garantând aplicarea efectivă a acestor diete.</p> <p>5. Consultarea și integrarea standardelor de dietetică: este importantă consultarea proiectului cu experți în dietetică și nutriție, inclusiv cu reprezentanți ai Ministerului Sănătății și ai Agenției Naționale pentru Sănătate Publică.</p> <p>6. Prezentarea și consultarea documentelor suplimentare: documente suplimentare, cum ar fi Ordinul Administrației Naționale a Penitenciarelor care ar urma să reglementeze "sistemul de diete standard", trebuie prezentat și inclus în procesul de consultare pentru a asigura transparența și coerența propunerilor.</p> <p>7. Clarificarea regulilor de substituie a alimentelor: Este necesară stabilirea unor reguli clare și stricte pentru substituie produselor alimentare, pentru a preveni înlocuirea abuzivă a alimentelor de calitate superioară cu alternative de calitate inferioară. Aceasta ar include specificarea când și cum pot fi făcute substituțiile, și asigurarea că alternativele oferite mențin valoarea nutrițională echivalentă.</p> <p>8. Definierea clară a termenilor „lipsesc temporar sau parțial”: proiectul ar trebui să specifice ce înseamnă exact „lipsesc temporar sau parțial” în contextul Normei de hrană nr.6,</p>	
--	--	--

		<p>stabilind astfel frecvența și circumstanțele acceptabile pentru substituirea alimentelor.</p> <p>9. Stabilirea standardelor de gramaj și calorii: proiectul trebuie să includă referințe clare la standardele sau criteriile utilizate pentru calcularea rației zilnice și a aportului caloric.</p> <p>10. Specificații exacte și ușor de verificat: toate specificațiile de gramaj ar trebui prezentate într-un mod simplificat și clar, evitând utilizarea fracțiilor sau zecimalelor acolo unde este posibil. Acest lucru va facilita aplicarea corectă și uniformă a standardelor de nutriție în instituțiile penitenciare.</p> <p>11. Monitorizarea substituirii alimentelor: implementarea unui sistem de monitorizare și raportare pentru a verifica modul în care sunt aplicate regulile de substituire a alimentelor. Aceasta va asigura transparența și va permite identificarea și corectarea rapidă a oricăror abateri.</p> <p>Asociația Promo-LEX își exprimă speranța că aceste recomandări vor contribui la îmbunătățirea proiectului și la asigurarea unui standard de viață adecvat și a unor condiții de detenție umane pentru persoanele aflate în instituțiile penitenciare din Republica Moldova.</p>	
Ministerul Sănătății	12.	<p>Ministerul Sănătății, urmare a examinării proiectului de hotărâre privind aprobarea Normelor minime de hrană, de substituire a produselor alimentare și asigurare cu obiecte de igienă de primă necesitate a persoanelor aflate în instituțiile penitenciare (număr unic 1077/MJ/2023), autor –Ministerul Justiției, conform competențelor funcționale, comunică următoarele.</p> <p>La capitolul I:</p> <p>a) la pct. 8 textul „compunerea și valoarea energetică, kcal” se substituie cu textul „valoarea nutrițională și energetică”;</p>	Se acceptă
	13.	<p>b) la pct. 9 textul „valoarea energetică zilnică necesară” se substituie cu textul „necesarul zilnic de calorii și nutrienți”;</p>	Se acceptă

		întrucât este importantă nu doar acoperirea zilnică cu energie (kcal), dar și cu nutrienți (proteine, lipide, glucide).	
	14.	La capitolul III: a) pct. 63, textul „(800-1000 calorii/zi/om)” se substituie cu textul „(deficit de 300-500 kcal din valoarea energetică zilnică calculată în funcție de munca fizică exercitată)”. Menționăm, că valoarea energetică a meniului de 800-1000 kcal/zi pentru deținuții care suferă de obezitate este mult prea mică, în special în cazul în care acesta exercită munci fizice. Un regim hipocaloric echilibrat în caz de obezitate constituie un deficit de 300-500 kcal din valoarea energetică zilnică necesară calculată pentru greutatea reală.	Se acceptă
	15.	b) la anexa nr. 1, Normele minime de hrană și de substituie a unor produse alimentare prin altele pentru persoanele aflate în instituțiile penitenciare, denumirea tabelului va avea următorul cuprins: „privind valoarea nutrițională și energetică a alimentelor”.	Se acceptă
Ministerul Afacerilor Interne	16.	Ministerul Afacerilor Interne a examinat proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Normelor minime de hrană, de substituie a produselor alimentare și asigurare cu obiecte de igienă de primă necesitate a persoanelor aflate în instituțiile penitenciare (număr unic 1077/MJ/2023) și comunică după cum urmează. 1. Potrivit Raportului special al Ombudsmanului privind rezultatele investigației din oficiu a cazului de deces în custodia statului a cetățeanului Andrei Braguța (anul 2017) s-au constatat mai multe probleme cu care se confruntă sistemul Ministerului Afacerilor Interne în procesul de reținere și documentare a persoanelor. Astfel, Ombudsmanul în raportul prenotat a recomandat identificarea unei soluții cu privire la asigurarea cu alimentație (hrană, apă) a persoanelor reținute/contraveniente în scopul	Nu se acceptă La data de 28 decembrie 2023, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat <i>Legea nr. 451/2023 pentru modificarea Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004</i> . În baza avizului Guvernului (conform propunerii formulate de Ministerul Afacerilor Interne), proiectul a fost ajustat, fiind modificat inclusiv art. 175 ¹ din <i>Codul de executare</i> , prin completarea cu alineatul (3), cu următorul cuprins: „(3) Alimentarea reținuților se efectuează în conformitate cu prevederile actului normativ aprobat de către instituțiile care au în subordine izolatoare de detenție provizorie.” Astfel, conform normei sus-menționate, instituțiile care au în subordine izolatoare de

	<p>prevenției oricărui forme de abuz și respectării garanțiilor la reținere de angajații Poliției.</p> <p>2. În Raportul special al Avocatului Poporului „Situația persoanelor reținute și aflate în custodia Poliției” (din anul 2019) este remarcat faptul că persoanelor din custodia Poliției trebuie să li se dea mâncare la ore potrivite, care să includă cel puțin o masă completă (de exemplu, ceva mai substanțial decât un sandwich) în fiecare zi (a se vedea cap. IV secțiunea 4.3 din raport).</p> <p>Totodată, Avocatul Poporului s-a referit inclusiv la întreprinderea măsurii în vederea alimentării deținuților (reținuților) de trei ori pe zi, potrivit legislației.</p> <p>3. De asemenea, conform Raportului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2023, Avocatul Poporului a încurajat Inspectoratul General al Poliției/inspectoratele de poliție să continue reformele inițiate privind îmbunătățirea situației materiale în izolatoarele de detenție provizorie.</p> <p>4. Astfel, în scopul executării recomandărilor Avocatului Poporului și prevederilor art.175¹ alin.(1) din Codul de executare nr.443/2004, potrivit cărora reținerea de până la 72 de ore, ca măsură procesuală de constrângere, se asigură în izolatoarele de detenție provizorie, cu excepția reținerii militarilor care se efectuează în garnizoană sau în comenduirea militară a garnizoanei, <i>cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și a condițiilor adecvate de deținere</i>, se consideră judicios ca reglementările referitor la alimentarea și obiectele de igienă individuală pentru persoanele reținute în izolatoarele de detenție provizorie ale Inspectoratului General al Poliției să fie încorporate în cadrul proiectului prezentat spre examinare, or persoanele reținute de asemenea se atribuie categoriei de persoane private de libertate în condițiile legii, aflate în custodia statului.</p>	<p>detenție provizorie au fost împuternicite cu competența de aprobare a unui act normativ privind alimentarea reținuților.</p>
--	---	---

	<p>17. 5. În această consecutivitate logică de idei se prezintă următoarele propuneri de modificare a proiectului:</p> <p>1) titlul hotărârii Guvernului, la final se va completa cu textul „și izoloatoarele de detenție provizorie ale Poliției”;</p> <p>2) la clauza de adoptare, după textul „art. 288” se va completa cu textul „și art.175¹”;</p> <p>3) pct.1 din hotărâre, se va completa cu subpct. 3) cu următorul cuprins: „3) Normele de hrană și de asigurare cu obiecte de igienă individuală pentru persoanele aflate în izoloatoarele de detenție provizorie ale Poliției, conform anexei nr.3.”;</p> <p>4) se va completa cu anexa nr.3 cu următorul cuprins normativ: „Anexa nr.3 la Hotărârea Guvernului nr. _____ din _____ 2024</p> <p style="text-align: center;">Normele de hrană și de asigurare cu obiecte de igienă individuală pentru persoanele aflate în izoloatoarele de detenție provizorie ale Poliției</p> <p>1. Prezentele reglementări determină normele de hrană destinate persoanelor aflate în izoloatoarele de detenție provizorie ale Poliției (în continuare – IDP), regulile generale de aplicare a acestora, precum și normele de asigurare cu obiecte de igienă individuală a persoanelor respective și modul de distribuire a acestora.</p> <p>2. Normele indicate la pct.1 se aplică în privința persoanelor reținute în conformitate cu art. 433 – 435 din Codul contravențional nr.218/2008 sau art.165-167 din Codul de procedură penală nr.122/2003, aflate în IDP.</p> <p>3. Organizarea alimentării persoanelor aflate în IDP se reglementează prin actul administrativ normativ al șefului Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne (în continuare – IGP).</p> <p>4. Alimentarea persoanelor aflate în IDP se face prin alocare de hrană preparată și achiziționată în conformitate cu legislația privind achizițiile publice.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>A se vedea comentariile la punctul 16.</p>
--	--	---

	<p>5. Pentru persoanele aflate în IDP se asigură produsele alimentare și cantitățile acestora în conformitate cu structura normei minime generale de hrană prevăzută la pct.37 din anexa nr.1 .</p> <p>6. Conducerea IDP, prin subdiviziunea de resort, are obligația de a oferi hrana, corespunzător programului de servire a mesei, iar persoanele aflate în IDP în refuz de hrană pot primi sau refuza hrana în continuare.</p> <p>7. În cazul în care se solicită mâncare de post (restricții religioase, recomandarea medicului/felcerului, regim de alimentare special etc.) administrația IDP poate asigura meniuri corespunzătoare în limita spectrului de produse alimentare incluse în norma de hrană indicată la pct.5.</p> <p>8. Alocarea la regim alimentar cu mâncare de post (restricții religioase, recomandarea medicului/felcerului, regim de alimentare special, etc.), se face pe baza solicitării scrise adresate în prealabil conducerii IDP.</p> <p>9. Regimul alimentar de post se poate asigura prin eliminarea din structura normelor de hrană a alimentelor de origine animală: carne, slănină, subproduse sau preparate din carne, grăsimi, ouă, lactate etc. și înlocuirea acestora cu produse adecvate meniul de post.</p> <p>10. În situația în care regimurile alimentare nu recomandă folosirea rației de sare în prepararea meniurilor, se asigură eliminarea acestora la prepararea hranei.</p> <p>11. Lista obiectelor de igienă individuală pentru persoanele aflate în IDP cuprinde următoarele produse: absorbante intime, hârtie igienică, pastă de dinți la tub, periuță de dinți, săpun lichid și șampon pentru păr.</p> <p>12. Modul de distribuire (repartizare, evidență, cantitatea, termenul de utilizare, periodicitatea distribuirii etc.) a obiectelor de igienă individuală consemnate la pct.11 se stabilește prin actul administrativ normativ al șefului IGP.</p>	
--	---	--

		13. Refuzul persoanei aflate în IDP privind primirea obiectelor de igienă individuală se exprimă în scris.” 6. Subsecvent, se menționează că propunerile de modificare înaintate nu implică cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat, deoarece implementarea acestora se va asigura în limita resurselor financiare alocate anual conform Legii bugetului de stat și/sau din finanțare externă.	
Oficiul Avocatului Poporului (Ombudsmanul)	18.	<i>Cu privire la normele minime de hrană și de substituire a unor produse alimentare cu altele pentru persoanele aflate în instituțiile penitenciare</i> În contextul dat, Avocatul Poporului propune: - la capitolul I din proiectul de act normativ, includerea unei prevederi prin care să se asigure efectuarea unor inspecții regulate de către medicul/asistentul specializat (spre exemplu, un nutriționist calificat), care va colecta informații și va face recomandări șefului penitenciarului cu privire la cantitatea, calitatea, pregătirea și distribuirea alimentelor, precum și cu privire la igiena și curățenia penitenciarului și a deținuților. Iar șeful penitenciarului va lua în considerare rapoartele și recomandările medicului/asistent specializat cu luarea de îndată a unor măsuri pentru remedierea lor;	Precizare Conform art. 233 alin. (1) lit. a) și b) din <i>Codul de executare nr. 443/2004</i> „Serviciul medical al penitenciarului sau medicul care deservește penitenciarul este obligat să verifice regulat: a) cantitatea, calitatea, prepararea și servirea hranei; b) starea sanitaro-igienică a încăperilor și a teritoriului penitenciarului;”, și alin. (2) „Șeful penitenciarului este obligat să ia cunoștință de raportul și de recomandările medicului și ale serviciului medical și să întreprindă urgent măsurile necesare. Dacă șeful penitenciarului consideră că, în cadrul penitenciarului, respectarea recomandărilor este imposibilă sau că acestea sînt inacceptabile, el prezintă Administrației Naționale a Penitenciarelor un raport, cu anexarea opiniei medicului sau a serviciului medical.”
	19.	includerea unei prevederi prin care să fie menționat expres, că privarea și restricția de hrană și apă sunt interzise în toate circumstanțele, inclusiv ca formă de sancțiune disciplinară;	Precizare Conform art. 228 alin. (3) din <i>Codul de executare nr. 443/2004</i> „este interzisă, în calitate de măsură de constrângere, reducerea cantității, calității și a valorii calorice a hranei eliberate condamnatului.”
	20.	completarea cu garanții juridice adiționale prin care să fie menționat foarte clar că neasigurarea condițiilor pentru alimentația persoanelor private de libertate nu poate fi	Precizare Asigurarea condițiilor pentru alimentația persoanelor private de libertate nu poate fi

	justificată din motive economice. Spre exemplu, prevederea ” <i>se ține cont de posibilitățile reale</i> ” din pct. 62 prezintă un risc de aplicare abuzivă, arbitrară de către administrația instituției penitenciare la prescrierea diferitelor regimuri alimentare.	justificată din motive economice sau alte motive, or în orice caz, dacă produsele lipsesc, ele trebuie substituite, pentru a asigura alimentarea corespunzătoare a condamnaților, lucru care nu poate fi suspendat din cauza unor impedimente apărute pe parcurs.
21.	<p><i>Cu privire la normele de asigurare a deținuților cu obiecte de igienă de primă necesitate</i></p> <p>În contextul dat, Avocatul Poporului propune:</p> <p>- includerea unei prevederi prin care să se asigure efectuarea unor inspecții regulate de către medicul/asistentul specializat, prin care va colecta informații și va face recomandări șefului penitenciarului cu privire la igiena și curățenia instituției și a deținuților. Iar șeful penitenciarului va lua în considerare rapoartele și recomandările medicului/asistent specializat cu luarea imediată a unor măsuri pentru remedierea lor;</p>	<p>Precizare</p> <p>Conform art. 233 alin. (1) lit. b) și c) din <i>Codul de executare nr. 443/2004</i> „Serviciul medical al penitenciarului sau medicul care deservește penitenciarul este obligat să verifice regulat: b) starea sanitaro-igienică a încăperilor și a teritoriului penitenciarului și c) starea și curățenia îmbrăcămintei, a așternutului condamnaților, corespunderea lor anotimpului.”, și alin. (2) „Șeful penitenciarului este obligat să ia cunoștință de raportul și de recomandările medicului și ale serviciului medical și să întreprindă urgent măsurile necesare. Dacă șeful penitenciarului consideră că, în cadrul penitenciarului, respectarea recomandărilor este imposibilă sau că acestea sînt inacceptabile, el prezintă Administrației Naționale a Penitenciarelor un raport, cu anexarea opiniei medicului sau a serviciului medical.”</p>
22.	completarea cu prevederi prin care să fie menționat expres, că privarea și restricția de obiecte de igienă sunt interzise în toate circumstanțele, inclusiv ca formă de sancțiune disciplinară;	<p>Se acceptă.</p> <p>Normele de asigurare a deținuților cu obiecte de igienă de primă necesitate au fost completate cu pct. 7 cu următorul cuprins:</p> <p>„7. Se interzice, în calitate de măsură de constrângere, privarea și restricția de obiecte de igienă de primă necesitate convenite deținutului conform prezentelor Norme.”</p>

	23.	efectuarea unei cercetări fundamentate prin care să se descrie gradul de compatibilitate a normelor respective cu privire la igienă cu standardele internaționale în domeniul drepturilor omului. În acest sens, se impune o analiză de impact a proiectului de act normativ prin care să fie descrise clar problemele și căile de soluționare a acestora;	<p style="text-align: center;">Precizare</p> <p>În procesul de elaborarea a proiectului hotărârii de Guvern au fost parcurse etapele premergătoare legiferării prevăzute de <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, inclusiv elaborarea studiului de cercetare.</p> <p>Astfel, cu suportul Oficiului Consiliului Europei la Chișinău, în procedura de inițiere a elaborării proiectului de act normativ, a fost contractat un expert național nutriționist-dietolog, care a elaborat un studiu preliminar de cercetare, ce a servit temei pentru elaborarea proiectului de hotărâre a Guvernului și actelor de însoțire a acestuia.</p> <p>Ulterior, în legătură cu faptul că proiectul de act normativ prevede reglementări noi cu impact asupra bugetului de stat, cu contribuția Administrației Naționale a Penitenciarelor și a expertului național nutriționist-dietolog a fost elaborată analiza impactului de reglementare, care este parte componentă a dosarului de însoțire al proiectului.</p>
	24.	revizuirea setului de produse/obiecte de igienă și cantității produselor igienice oferite pe an, pe principiul cantității adecvate de produse esențiale de igienă personală, fără a stabili plafonarea maximă, care coincide la unele poziții cu cea minimă.	Se acceptă
Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	25.	Referitor la scrisoarea Cancelariei de Stat nr. 18-69-12711 din 04.12.2023, privind avizare/expertiză proiectului de hotărâre privind aprobarea Normelor minime de hrană, de substituție a produselor alimentare și asigurate cu obiecte de igienă de primă necesitate a persoanelor aflate în instituțiile penitenciare (numărul unic 1077/MJ/2023), Agenția Națională pentru	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Toate punctele menționate au fost completate cu textul „zilnice (produs brut)”, deoarece normele au fost calculate ținându-se cont de cantitatea produsului neprelucrat.</p>

		<p>Siguranța Alimentelor a examinat proiectul nominalizat și vă comunică după cum urmează.</p> <p>În tabelele din pct. 37, 40, 43, 45, 51, 54, 58, 69, 71, 73, 79, 85, la rubrica ”Cantitatea (g/ml)”, se propune de a completa cu sintagma ”zilnică produs gata pentru consum” în cazul în care este indicată cantitatea pentru produsul finit sau ”zilnică produs brut” în cazul în care este indicată cantitatea pentru produsul neprelucrat (materie primă), deoarece se creează tratarea ambiguă a normelor respective.</p>	
	26.	Totodată, în tabelele din pct. 48 și 51, se va indica în notă însemnătatea ”asteriscului - *”.	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>A fost exclus semnul asterisc din motivul lipsei de necesitate.</p>
	27.	Suplimentar, în tabelele din pct. 51, 69, 73, la indicarea cantităților de produse prin bară (ex.: carne de vită – 50/64,5; cartofi – 100/128 etc.) se consideră oportun descrierea sau mențiunea în care cazuri și ce cantitate din produsul respectiv se oferă deținuților.	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Prin bară a fost divizată cantitatea produsului finit de cel brut, respectiv, ținând cont că s-au operat modificările recomandate la pct. 25 din sinteză, bara a fost exclusă. Corespunzător, a fost indicată cantitatea produsului brut.</p>
Obiecțiile și propunerile (recomandările) prezentate în temeiul pct. 201 din Regulamentul Guvernului			
Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	28.	Lipsă de obiecții și propuneri.	
Ministerul Finanțelor	29.	<p>Cu referință la demersul Ministerului Justiției nr.03/1371 din 14 februarie 2024, Ministerul Finanțelor a examinat repetat proiectul de hotărâre privind aprobarea Normelor minime de hrană, de substituie a produselor alimentare și asigurarea cu obiecte de igienă de primă necesitate a persoanelor aflate în instituțiile penitenciare (număr unic 1077/MJ/2023), și în limitele competențelor funcționale, reiterează opinia expusă prin avizul nr.07/4-03/554/1908 din 20.12.2023.</p> <p>Suplimentar, menționăm că la moment este în proces de elaborare Cadrul Bugetar pe Termen Mediu pentru anii 2025-2027 și Ministerul Finanțelor a definitivat și remis prin</p>	<p style="text-align: center;">Precizare</p> <p>În cadrul procesului de elaborare a Cadrului Bugetar pe Termen Mediu pentru anii 2025-2027, au fost înaintate propuneri privind majorarea cheltuielilor corespunzător impactului financiar estimat pentru prezentul proiect.</p> <p>Respectiv, proiectul urmează a fi aprobat, iar momentul intrării în vigoare a hotărârii urmează să fie la 1 ianuarie 2025.</p>

		scrisoarea nr.06/4-9/4 din 20 februarie 2024 limitele preliminare de cheltuieli. Astfel, în conformitate cu aceste limite, care reflectă posibilitățile date de cadrul resurselor bugetare, se propune asigurarea unei distribuții prudente a resurselor, pentru atingerea obiectivelor/priorităților stabilite în sector, inclusiv și asigurarea noilor norme de alimentare a deținuților.	
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)	30.	Lipsă de obiecții și propuneri.	
Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF) Moldova	31.	Urmare a examinării proiectului Hotărârii de Guvern privind aprobarea Normelor minime de hrană, de substituire a produselor alimentare și asigurare cu obiecte de igienă de primă necesitate a persoanelor aflate în instituțiile penitenciare, Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF) Moldova prezintă următoarele recomandări generale: 1) Copiii aflați în instituțiile penitenciare împreună cu mamele lor trebuie să se bucure de aceleași drepturi general garantate de tratatele internaționale, cât și cadrul normativ în vigoare. Astfel, în procesul de definitivarea a Normelor minime de hrană, vă rugăm să vă asigurați că acestea sunt corelate cu următoarele acte normative: - Legea cu privire la calitatea apei potabile nr 182 din 2019; - Ordinul Nr. 638 din 12-08-2016 cu privire la implementarea Recomandărilor pentru un regim alimentar sănătos și activitate fizică adecvată în instituțiile de învățământ din Republica Moldova; - Ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova nr.749 din 15.06.2018 cu privire la aprobarea Ghidului privind Nutriția în perioada preconcepțională, sarcină și lactație.	Precizare La elaborarea prezentului proiect au fost luate în considerare actele normative menționate în aviz.

		2) Vă rugăm să consultați standardele UNICEF și OMS, în special Ghidul din 2023 privind alimentația complementară a sugarilor și copiilor mici cu vârsta cuprinsă între 6-23 luni.	
	32.	<p>Ținând cont de cele indicate supra, pentru a asigura norma zilnică de hrană pentru un nivel de dezvoltare armonioasă a copiilor din sistemul penitenciar, precum și a femeilor gravide, întru prevenirea anumitor riscuri de sănătate, venim cu următoarele recomandări:</p> <p>1) Norma de hrană nr. 2A - pentru deținutele gravide și mamele care alăptează:</p> <p>- Ar fi bine ca această normă să se aplice tuturor femeilor gravide (nu numai celor din 5-9 luni) sau celor care alăptează (nu doar până la un an), inclusiv celor care au născut dar nu alăptează copilul 6 luni de la naștere.</p> <p>.</p>	Se acceptă
	33.	<p>- La structura normei de hrană vă rugăm să substituiți Pâine din făină de grâu de calitate întâi în amestec cu calitatea a doua sau cu făină de secară și Făină de grâu de calitate a doua prin Pâine din făină albă fortificată și parțial- din făină integrală.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Actele normative prevăd fortificarea făinii cu fier și acid folic (a se vedea Hotărârea Guvernului nr. 68/2009 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Făina, grișul și tărâța de cereale”).</p> <p>Fortificarea pâinii nu este prevăzută (a se vedea Hotărârea Guvernului nr. 775/2007 cu privire la aprobarea Cerințelor “Produse de panificație și paste făinoase”).</p> <p>Fortificarea pâinii este o acțiune voluntară a unor producători. În special, se fortifică pâinea din făină de calitate superioară, care pe parcursul măcinării este lipsită de majoritatea mineralelor și a vitaminelor. Prin urmare, valoarea nutritivă a pâinii fortificate cu fier și acid folic este inferioară pâinii fabricate din făina de calitate întâia sau a doua și a făinii de secară.</p>

	34.	- Cantitatea de legume proaspete și verdețuri de sezon (ex. Frunze de salată, spanac) ar trebui să fie mărită considerabil (valabil și pentru celelalte norme de hrană).	Nu se acceptă Propunerea înaintată implică costuri Valoarea de referință, 350 g, menționată ca normă, nu e reglementată nici într-un act normativ național.
	35.	- Varza nu se recomandă femeilor gravide sau mai ales celor care alăptează. Vă rugăm să substituiți cruciferele (varza) cu legume proaspete și verdețuri (norma minimă de 350 gr de legume pe zi).	Nu se acceptă Nu au fost aduse și nici nu au fost identificat dovezi (rezultate ale cercetărilor științifice) în acest sens.
	36.	- Gramajul de carne (în special de pasare) și de peste ar trebui majorat. La fel, ar trebui mărit nr. de ouă.	Nu se acceptă Proporția energiei din proteine, care rezultă din Norma propusă este de 16%. Mărirea cantităților de produse va contribui la un aport de proteine mai mare decât cel recomandat (12-15% din aportul energetic).
	37.	- Cantitatea de fructe recomandăm să fie dublată (minim 250 grame pe zi).	Se acceptă
	38.	- Cantitatea de brânză de vacă/ cașcaval din cheag tare trebuie majorată.	Nu se acceptă Proporția energiei din proteine, care rezultă din Norma propusă este de 16%. Mărirea cantităților de produse va contribui la un aport de proteine mai mare decât cel recomandat (12-15% din aportul energetic).
	39.	2) Norma de hrană nr. 2B - pentru copiii cu vârsta de 0-5 luni aflați în grija mamelor deținute: - Vă rugăm să indicați expres că se recomandă și se încurajează alăptarea exclusiv la sân a copiilor de vârsta 0-6 luni.	Precizare Propunerea este binevenită, însă nu ține de obiectul de reglementare a proiectului
	40.	- La recomandarea medicului și la necesitate, copilul poate fi alimentat combinat cu formulă sau doar cu formulă. În	Se acceptă Punctul 47 a fost completat în acest sens.

		aceste cazuri se va identifica împreună cu medicul formula cea mai potrivită pentru fiecare copil.	
	41.	- Apa folosită pentru prepararea formulei va corespunde cerințelor din Legea nr. 182 din 2019 privind calitatea apei potabile, fiind de o duritate medie.	Precizare Toată apa folosită în consum trebuie să corespundă prevederilor legii menționate.
	42.	3) Norma de hrană nr. 2C - pentru copiii cu vârsta de 6-12 luni, care se află împreună cu mamele deținute: - Vă rugăm să indicați expres că se recomandă și se încurajează alăptarea la sân a copiilor până la vârsta de doi ani.	
	43.	- Apa folosită pentru prepararea formulei va corespunde cerințelor din Legea nr. 182 din 2019 privind calitatea apei potabile, fiind de o duritate medie. Cantitatea formulei ar trebui majorată esențial în special pentru copiii care nu sunt alăptați.	Precizare Toată apa folosită în consum trebuie să corespundă prevederilor legii menționate.
	44.	- La structura normei de hrană vă rugăm să excludeți zaharul, inclusiv prin renunțarea la biscuiți și magiun. Zahărul se permite copiilor după doi ani. A se substitui prin cantitate mai mare de fructe proaspete.	Se acceptă parțial Restricționarea consumului de zahăr pentru copiii cu vârsta până la doi ani este o măsură benefică și ar trebui reglementată în alimentația tuturor categoriilor de copii instituționalizați. Spre exemplu, <i>Hotărârea Guvernului nr. 2011/2016</i> , anexa nr.15, nu conține asemenea restricții. Astfel, interdicția aplicată doar copiilor în custodia mamelor aflate în detenție ar putea fi tratată ca discriminatorie. Același lucru se referă și la bicuiți, cu toate că biscuiții pot fi și fără adaos de zahăr. În acest sens, se va specifica că biscuiții trebuie să fie fără adaos de zahăr. Magiunul este un produs fabricat fără adaos de zahăr.

	45. - Vă rugăm să substituiți biscuiții prin pâine proaspătă din făină integrală, orezul prin terciuri și cereale, morcovul prin legume proaspete și de sezon, carnea de vită prin carne de pasăre. De inclus peștele.	<p style="text-align: center;">Precizare</p> <p>Se va specifica că biscuiții trebuie să fie fără adaos de zahăr.</p>
	46. 4) Norma de hrană nr. 2D - pentru copiii cu vârsta de 1-3 ani inclusiv, care se află împreună cu mamele lor deținute - La structura normei de hrană vă rugăm să substituiți Pâine din făină de grâu de calitate întâi în amestec cu calitate a doua sau cu făină de secară și Făină de grâu de calitate a doua prin Pâine din făina albă fortificată și parțial - din făină integrală.	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Actele normative prevăd fortificarea făinii cu fier și acid folic (a se vedea Hotărârea Guvernului nr. 68/2009 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Făina, grișul și tărâța de cereale). Fortificarea pâinii nu este prevăzută (a se vedea Hotărârea Guvernului nr. 775/2007 cu privire la aprobarea Cerințelor “Produse de panificație și paste făinoase”). Fortificarea pâinii este o acțiune voluntară a unor producători. În special, se fortifică pâinea din făină de calitate superioară, care pe parcursul măcinării este lipsită de majoritatea mineralelor și a vitaminelor. Prin urmare, valoarea nutritivă a pâinii fortificate cu fier și acid folic este inferioară pâinii fabricate din făina de calitate întâia sau a doua și a făinii de secară.</p>
	47. - Vă rugăm să reduceți cantitatea de zahăr prin substituirea magiunului sau a biscuiților printr-o cantitate mai mare de fructe proaspete.	<p style="text-align: center;">Se acceptă parțial</p> <p>Restricționarea consumului de zahăr pentru copiii cu vârsta până la doi ani este o măsură benefică și ar trebui reglementată în alimentația tuturor categoriilor de copii instituționalizați. Spre exemplu, Hotărârea Guvernului nr. 2011/2016, anexa nr.15, nu conține asemenea restricții. Astfel, interdicția aplicată doar copiilor în custodia mamelor aflate în detenție ar putea fi tratată ca discriminatorie. Același lucru se referă</p>

			și la bicuți, cu toate că biscuiții pot fi și fără adaos de zahăr. În acest sens, se va specifica că biscuiții trebuie să fie fără adaos de zahăr.
48.	-	Vă rog să substituiți mazărea boabe uscate prin fasole și leguminoase inclusiv să dublați cantitatea acestora.	Nu se acceptă Nu sunt dovezi referitor la faptul că mazărea nu ar putea fi utilizată în alimentația categoriei date de persoane. Mai mult decât atât, mazărea este inclusă în lista produselor recomandate pentru alimentația copiilor antepreșcolari (până la 3 ani) (a se vedea <i>Hotărârea Guvernului nr. 2011/2016</i> , anexa nr. 15)
49.	-	Vă rugăm să măriți cantitatea de brânză. E recomandată majorarea cantității de legume proaspete și renunțarea la varză. Sarea iodată ar fi suficient 1.4 gr.	Nu se acceptă Proporția energiei din proteine, care rezultă din proiect este de 16,1%. Mărirea cantităților de produse va contribui la un aport de proteine mai mare decât cel recomandat (12-15% din aportul energetic).
50.	5)	Norma de hrană nr. 3 - pentru deținuții minori și tineri - La structura normei de hrană vă rugăm să substituiți Pâine din făină de grâu de calitate întâi în amestec cu calitatea a doua sau cu făină de secară și Făină de grâu de calitate a doua prin Pâine din făină albă fortificată și parțial- din făină integrală.	Nu se acceptă Actele normative prevăd fortificarea făinii cu fier și acid folic (a se vedea Hotărârea Guvernului nr. 68/2009 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Făina, grișul și tărața de cereale”). Fortificarea pâinii nu este prevăzută (a se vedea <i>Hotărârea Guvernului nr. 775/2007</i> cu privire la aprobarea Cerințelor “Produse de panificație și paste făinoase”). Fortificarea pâinii este o acțiune voluntară a unor producători. În special, se fortifică pâinea din făină de calitate superioară, care pe parcursul măcinării este lipsită de majoritatea mineralelor și a vitaminelor. Prin urmare, valoarea nutritivă a pâinii fortificate cu fier și acid folic este inferioară

			pâinii fabricate din făina de calitate întâia sau a doua și a făinii de seară.
	51.	- Vă rugăm să reduceți cantitatea de pâine și cartofi prin repartizarea valorii energetice la celelalte produse, în special proteice: carne, pește și ou. Cantitatea de murături recomandată este de 30 grame. Cantitatea de ceapă trebuie micșorată. De redus cantitatea de zahăr și magiun.	Nu se acceptă Proporția energiei din proteine, care rezultă din proiect este de 16,1%. Mărirea cantităților de produse va contribui la un aport de proteine mai mare decât cel recomandat (12-15% din aportul energetic).
	52.	- Pentru dezvoltarea armonioasă a minorilor și tinerilor sugerăm să fie redus numărul de carbohidrați și de majorat proteinele.	Nu se acceptă Proporția energiei din proteine, care rezultă din proiect este de 16,1%. Mărirea cantităților de produse va contribui la un aport de proteine mai mare decât cel recomandat (12-15% din aportul energetic).
	53.	- Vă rugăm să includeți brânza/ cașcaval și smântâna. Ar trebui majorate cantitățile de fructe și legume, inclusiv verdețuri de sezon.	Nu se acceptă Proporția energiei din proteine, care rezultă din proiect este de 16,1%. Mărirea cantităților de produse va contribui la un aport de proteine mai mare decât cel recomandat (12-15% din aportul energetic).
Ministerul Sănătății	54.	<i>1. La norma de hrană nr. 2A – pentru deținutele gravide și mamele care alăptează:</i> - Întrucât este important ca normele prezente să se aplice tuturor mamelor însărcinate și celor care alăptează, pct. 44 se va expune în următoarea redacție: „44. Norma de hrană 2A se acordă femeilor gravide indiferent de termenul de gestație, femeilor care au născut și alăptează copilul indiferent de vârsta acestuia sau care au născut și nu alăptează copilul pe perioada 1- 6 luni de la naștere.”	Se acceptă
	55.	- La structura normei de hrană, pâinea din făină de grâu de calitate întâi în amestec cu calitatea a doua sau cu făină de	Nu se acceptă

		secară se va substitui parțial cu pâine fortificată cu fier și acid folic (150 g) și parțial cu pâine cu adaos de făină integrală (150 g).	Actele normative prevăd fortificarea făinii cu fier și acid folic (a se vedea Hotărârea Guvernului nr. 68/2009 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Făina, grișul și târâța de cereale). Fortificarea pâinii nu este prevăzută (a se vedea Hotărârea Guvernului nr. 775/2007 cu privire la aprobarea Cerințelor “Produse de panificație și paste făinoase”). Fortificarea pâinii este o acțiune voluntară a unor producători. În special, se fortifică pâinea din făină de calitate superioară, care pe parcursul măcinării este lipsită de majoritatea mineralelor și a vitaminelor. Prin urmare, valoarea nutritivă a pâinii fortificate cu fier și acid folic este inferioară pâinii fabricate din făina de calitate întâia sau a doua și a făinii de secară.
	56.	- Cantitatea de legume proaspete și verdețuri de sezon (ex. frunze de salată, spanac, verdețuri de sezon, nu doar mărarul sau pătrunjelul) ar trebui să fie mărită considerabil (valabil și pentru celelalte norme de hrană). Vă atenționăm că norma minimă de legume proaspete și verdețuri pe zi este de 350 g (nu se includ legumele conservate, rădăcinoasele, ceapa, usturoiul și cartofii).	Nu se acceptă Propunerea înaintată implică costuri Valoarea de referință, 350 g, menționată ca normă, nu e reglementată nici într-un act normativ național.
	57.	- Întrucât varza nu este recomandată femeilor gravide, îndeosebi celor care alăptează, cruciferele (varza) se vor elimina, cantitatea prevăzută fiind atribuită legumelor proaspete și verdețurilor.	Nu se acceptă Nu au fost aduse și nici nu au fost identificat dovezi (rezultate ale cercetărilor științifice) în acest sens.
	58.	- Gramajul de carne (în special de pasăre), pește și cantitatea de ouă se vor dubla.	Nu se acceptă Proporția energiei din proteine, care rezultă din Norma propusă este de 16%. Mărirea cantităților

			de produse va contribui la un aport de proteine mai mare decât cel recomandat (12-15% din aportul energetic).
	59.	- Cantitatea de fructe proaspete se va dubla (minim 250 g pe zi).	Se acceptă
	60.	- Cantitatea de brânză de vaci trebuie majorată la 60 g, iar norma suplinită cu 40 g cașcaval cu cheag tare.	Nu se acceptă Proporția energiei din proteine, care rezultă din Norma propusă este de 16%. Mărirea cantităților de produse va contribui la un aport de proteine mai mare decât cel recomandat (12-15% din aportul energetic).
	61.	2. La norma de hrană nr. 2B - pentru copiii cu vârsta de 0-5 luni aflați în grija mamelor deținute: - Textul se va suplini cu un punct după cum urmează: „Pentru toate mamele care au născut se va încuraja alăptarea exclusivă la sân a copiilor cu vârsta de 0-6 luni.”	Precizare Propunerea este binevenită, însă nu ține de obiectul de reglementare a proiectului.
	62.	- Pct. 47 se va completa cu următorul text: „La recomandarea medicului și la necesitate, copilul poate fi alimentat combinat cu formulă sau doar cu formulă. În aceste cazuri se va identifica împreună cu medicul cea mai potrivită formulă pentru fiecare copil.”	Se acceptă
	63.	- Se va completa textul cu un punct nou după cum urmează: „Apa folosită pentru prepararea formulei va corespunde cerințelor din Legea nr. 182/2019 privind calitatea apei potabile, fiind de o duritate medie.”	Precizare Toată apa folosită în consum trebuie să corespundă prevederilor legii menționate.
	64.	3. La norma de hrană nr. 2C - pentru copiii cu vârsta de 6-12 luni, care se află împreună cu mamele deținute: - Textul se va completa cu două puncte după cum urmează: 1. „Pentru toate mamele care au născut se va recomanda și încuraja alăptarea la sân a copiilor până la vârsta de doi ani.”	Precizare 1. Propunerea este binevenită, însă nu ține de obiectul de reglementare a proiectului. 2. Toată apa folosită în consum trebuie să corespundă prevederilor legii menționate.

		2. „Apa folosită pentru prepararea formulei va corespunde cerințelor din Legea nr. 182/2019 privind calitatea apei potabile, fiind de o duritate medie.”	
	65.	- Cantitatea de lapte praf (formulei de continuare) ar trebui majorată esențial (500-600 ml produs gata pentru consum), în special pentru copiii care nu sunt alăptați la sân.	Nu se acceptă Cantitatea prevăzută în proiect se referă la produsul (lapte praf, g) nediluat, care urmează a fi dizolvat în apă pentru consum.
	66.	- Întrucât zahărul este permis în alimentația copiilor după vârsta de doi ani, la structura normei de hrană se va exclude zahărul, inclusiv prin renunțarea la biscuiți și magiun. Zahărul și produsele cu adaos de zahăr se vor substitui prin dublarea cantității de fructe proaspete.	Se acceptă parțial Restricționarea consumului de zahăr pentru copiii cu vârsta până la doi ani este o măsură benefică și ar trebui reglementată în alimentația tuturor categoriilor de copii instituționalizați. Spre exemplu, <i>Hotărârea Guvernului nr. 2011/2016</i> , anexa nr.15, nu conține asemenea restricții. Astfel, interdicția aplicată doar copiilor în custodia mamelor aflate în detenție ar putea fi tratată ca discriminatorie. Același lucru se referă și la biscuiți, cu toate că biscuiții pot fi și fără adaos de zahăr. În acest sens, se va specifica că biscuiții trebuie să fie fără adaos de zahăr. Magiunul este un produs fabricat fără adaos de zahăr.
	67.	- Biscuiții se vor substitui cu pâinea din făină integrală, orezul cu terciuri și cereale, morcovul cu legume proaspete de sezon. Norma de hrană se va suplini cu carnea de pasăre și pește.	Precizare Carnea de pasăre și peștele nu au fost incluse din motive de siguranță alimentară (reziduuri de antibiotice în carnea de pasăre și contaminare cu metilmercur sau alți contaminanți a peștelui) și ținându-se cont de vulnerabilitatea crescută a copiilor de 6-12 luni. În rest, a se vedea comentariile de mai sus.
	68.	4. La norma de hrană nr. 2D - pentru copiii cu vârsta de 1-3 ani inclusiv, care se află împreună cu mamele lor deținute:	Nu se acceptă

		- La structura normei de hrană pâinea din făină de grâu de calitate întâi se va substitui cu pâine fortificată cu fier și acid folic, pâinea din făină de secară cu pâinea cu făină integrală, iar făina de grâu de calitate întâia cu făină integrală.	Actele normative prevăd fortificarea făinii cu fier și acid folic (a se vedea <i>Hotărârea Guvernului nr. 68/2009</i> cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Făina, grișul și tărâța de cereale”). Fortificarea pâinii nu este prevăzută (a se vedea <i>Hotărârea Guvernului nr. 775/2007</i> cu privire la aprobarea Cerințelor “Produse de panificație și paste făinoase”). Fortificarea pâinii este o acțiune voluntară a unor producători. În special, se fortifică pâinea din făină de calitate superioară, care pe parcursul măcinării este lipsită de majoritatea mineralelor și a vitaminelor. Prin urmare, valoarea nutritivă a pâinii fortificate cu fier și acid folic este inferioară pâinii fabricate din făina de calitate întâia sau a doua și a făinii de secară.
	69.	- Întrucât cantitatea maximală de zahăr permisă în alimentația copiilor peste 2 ani este de 25 g/zi, se va reduce cantitatea acestuia prin substituirea magiunului și a biscuiților printr-o cantitate mai mare de fructe proaspete (150 g).	Se acceptă parțial Restricționarea consumului de zahăr pentru copiii cu vârsta până la doi ani este o măsură benefică și ar trebui reglementată în alimentația tuturor categoriilor de copii instituționalizați. Spre exemplu, <i>Hotărârea Guvernului nr. 2011/2016</i> , anexa nr.15, nu conține asemenea restricții. Astfel, interdicția aplicată doar copiilor în custodia mamelor aflate în detenție ar putea fi tratată ca discriminatorie. Același lucru se referă și la biscuiți, cu toate că biscuiții pot fi și fără adaos de zahăr. În acest sens, se va specifica că biscuiții trebuie să fie fără adaos de zahăr.
	70.	- Mazărea boabe uscate se va substitui cu fasole și alte leguminoase, iar cantitatea acestora se va dubla.	Nu se acceptă

			Nu sunt dovezi referitor la faptul că mazărea nu ar putea fi utilizată în alimentația categoriei date de persoane. Mai mult decât atât, mazărea este inclusă în lista produselor recomandate pentru alimentația copiilor antepreșcolari (până la 3 ani) (a se vedea Hotărârea Guvernului nr. 2011/2016, anexa nr. 15)
	71.	- Cantitatea de brânză se va dubla.	Nu se acceptă Proporția energiei din proteine, care rezultă din proiect este de 16,1%. Mărirea cantităților de produse va contribui la un aport de proteine mai mare decât cel recomandat (12-15% din aportul energetic).
	72.	- Se va renunța la varză, iar cantitatea acesteia (120 g) se va atribui la legumele proaspete.	Nu se acceptă Nu există dovezi (bazate pe cercetări științifice), care să restricționeze consumul acestui produs.
	73.	- Sarea iodată va fi micșorată până la 1,4 g. 5.	Se acceptă
	74.	La norma de hrană nr. 3 – pentru deținuții minori și tineri: - La structura normei de hrană pâinea din făină de grâu de calitate întâi în amestec cu calitatea a doua sau cu făină de secară se va substitui parțial cu pâine fortificată cu fier și acid folic (150 g) și parțial cu pâine cu adaos de făină integrală (150 g), iar făina de grâu de calitate a doua cu făină integrală de grâu.	Nu se acceptă. Actele normative prevăd fortificarea făinii cu fier și acid folic (a se vedea Hotărârea Guvernului nr. 68/2009 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Făina, grișul și tărața de cereale). Fortificarea pâinii nu este prevăzută (a se vedea <i>Hotărârea Guvernului nr. 775/2007</i> cu privire la aprobarea Cerințelor “Produse de panificație și paste făinoase”). Fortificarea pâinii este o acțiune voluntară a unor producători. În special, se fortifică pâinea din făină de calitate superioară, care pe parcursul măcinării este lipsită de majoritatea mineralelor și a vitaminelor. Prin urmare, valoarea nutritivă a pâinii fortificate cu fier și acid folic este inferioară

			pâinii fabricate din făina de calitate întâia sau a doua și a făinii de seară.
75.	- Se va reduce cantitatea de pâine și cartofi prin repartizarea valorii energetice la celelalte produse, în special proteice: carne, pește și ou (produse importante pentru creștere și dezvoltare în perioada adolescenței). -Cantitatea de carne de porc semigrasă, de pasăre, de pește și de ouă va fi cel puțin dublată.		Nu se acceptă Proporția energiei din proteine, care rezultă din proiect este de 16,1%. Mărirea cantităților de produse va contribui la un aport de proteine mai mare decât cel recomandat (12-15% din aportul energetic).
76.	- Cantitatea de murături recomandată pe zi este de 30 grame. Astfel, varza murată se va substitui cu murături (în perioada iarnă-primăvară) în cantitatea menționată supra		Precizare Norma de hrană nr. 6 din proiect prevede substituirea produselor.
77.	- Cantitatea de ceapă se va înjumătăți.		Se acceptă
78.	- Întrucât cantitatea maximală de zahăr permisă în alimentația adolescenților este de 25 g/zi, iar sumarea cantității prevăzute de zahăr și magiun depășește considerabil această limită, se va reduce cantitatea de zahăr și magiun din norma de hrană, astfel încât în sumă acestea să se încadreze în limita de 25 g.		Precizare Magiunul este un produs fabricat fără adaos de zahăr
79.	- În norma de hrană se va include brânza de vaci (100 g), cașcavalul (40 g) și smântâna (40 g).		Nu se acceptă Propunea va contribui la creșterea proporției energiei din proteine peste cea recomandată (vezi mai sus referitor la carne, pește, ouă).
80.	- Cantitatea de legume proaspete și verdețuri de sezon (ex. frunze de salată, spanac, verdețuri de sezon, nu doar mărarul sau pătrunjelul) ar trebui să fie mărită considerabil (valabil și pentru celelalte norme de hrană).		Nu se acceptă Propunerea înaintată implică costuri.

	81.	- Cantitatea de fructe proaspete se va majora la 160 g. Totodată, vă atenționăm că norma minimă de legume proaspete și verdețuri pe zi pentru adolescenți este de 250 g (nu se includ legumele conservate, rădăcinoasele, ceapa, usturoiul și cartofii).	Se acceptă
--	-----	---	-------------------

Ministru

/semnat electronic/

Veronica MIHAILOV-MORARU